

**Akční plán pro udržitelnou energii a klima (SECAP) pro
statutární město Pardubice**

SECAP Pardubice

Přílohová část – Příloha č. 7

Posouzení vlivů koncepce na životní prostředí (SEA)



Datum:	10/2024–09/2025
Vypracovali:	Ecoten s.r.o. Ing. Jiří Tencar, Ph.D. Ing. Vojtěch Pražák Ing. Dominika Krausková Alexandra Hronková ECO.ENERG Group s.r.o Ing. David Škorňa

Projekt „Pakt starostů a primátorů - statutární město Pardubice“ je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

1. Závěr posouzení vlivů koncepce na životní prostředí (SEA)

Na základě dále uvedených vyjádření od AOPK a odboru životního prostředí a zemědělství, oddělení integrované prevence krajského úřadu Pardubického kraje lze konstatovat, že SECAP je koncepcí, která nenaplnuje dikci ustanovení § 10a zákona, a proto nepodléhá posuzování z hlediska jejích vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

2. Vlastní oznámení koncepce

*dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění pozdějších předpisů (dle přílohy č. 7 citovaného zákona)*

vč. stanoviska dotčených orgánů

OZNÁMENÍ KONCEPCE

dle zákona č. 100/2001 Sb.,
o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění pozdějších předpisů
(dle přílohy č. 7 citovaného zákona)

Akční plán pro udržitelnou energii a klíma pro statutární město Pardubice (SECAP Pardubice)



Praha
Červenec 2025

OBSAH

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI	6
A.1 Název organizace	6
A.2 IČ	6
A.3 Sídlo (bydliště).....	6
A.4 Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele	6
B. ÚDAJE O KONCEPCI	7
B.1 Název koncepce	7
B.2 Obsahové zaměření (osnova)	7
B.3 Charakter	7
B.4 Zdůvodnění potřeby pořízení.....	8
B.5 Základní principy a postupy (etapy) řešení.....	8
B.6 Hlavní cíle	10
B.7 Míra, v jaké koncepci stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám, požadavkům na přírodní zdroje apod.	15
B.8 Přehled uvažovaných variant řešení	16
B.9 Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry	16
B.9.1 východiska pro zpracování koncepce	16
B.9.2 vztah k dalším koncepcím a jejich charakteristika	17
B.10 Předpokládaný termín dokončení.....	19
B.11 Návrhové období	19
B.12 Způsob schvalování	19
C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ	21
C.1 Vymezení dotčeného území.....	21
C.2 Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny	22
C.3 Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území	22
C.3.1 Demografický vývoj a zdravotní stav obyvatel	23
C.3.2 Geomorfologické a geologické poměry	25
C.3.3 Klima	25
C.3.4 Ovzduší.....	26
C.3.6 Půda a využití území	32
C.3.7 Příroda a krajina – přírodní hodnoty v území	34
C.3.8 Staré ekologické zátěže a brownfields.....	38
C.3.9 Odpady.....	40

C.3.10	Hluk	41
C.3.11	Kulturní a historické hodnoty.....	41
C.4	Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území	42
D.	PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ.....	45
E.	DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE.....	48
E.1	Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky.....	48
E.2	Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce.....	48
E.3	Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví.....	48
E.4	Stanovisko orgánu ochrany přírody, pokud je vyžadováno podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.....	48
	Seznam použitých podkladů.....	54

Seznam tabulek

Tabulka 1	Strategické a specifické cíle	10
Tabulka 2	Specifické cíle a prioritní oblasti adaptční strategie	12
Tabulka 3	Vztah předkládané koncepce vůči jiným koncepcím přijatým na nadnárodní, národní, krajské a místní úrovni	16
Tabulka 4	Vztah Akčního plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice ke koncepčním dokumentům	16
Tabulka 5	Základní klimatické charakteristiky	23
Tabulka 6	Výměra jednotlivých druhů pozemků	31
Tabulka 7	Potenciální odhadované vlivy SECAP Pardubice na složky životního prostředí	43

Seznam obrázků

Obrázek 1	Vymezení řešeného území	20
Obrázek 2	Oblasti Pardubického kraje a města Pardubice s překročenými imisními limity pro ochranu lidského zdraví, 2019 (CENIA, 2023)	26
Obrázek 3	Záplavová území města	29
Obrázek 4	Zvláště chráněná území a lokality soustavy NATURA 2000	34
Obrázek 5	Staré ekologické zátěže (SEZ) na území města	37
Obrázek 6	Hluková mapa aglomerace Pardubice, silniční doprava, indikátor Ldvn, 2022	39

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY:

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
B(a)P	Benzo(a)pyren
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CO	Oxid uhelnatý
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EIA	Posuzování vlivů záměrů na ŽP
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita (Natura 2000)
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IČ	Identifikační číslo
Koncepce	V tomto textu vždy dokument ve smyslu § 10a) zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
KÚ	Krajský úřad
k. ú.	Katastrální úřad
L_{divn}	Hlukový indikátor pro den-večer-noc
L_n	Hlukový indikátor pro noc
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATURA 2000	Soustava chráněných území Natura 2000, tvořena evropsky významnými lokalitami (EVL) a ptačími oblastmi (PO)
NH_3	Amoniak (čpavek)
NO_x	Oxidy dusíku
PM_{10} , $PM_{2,5}$	Suspendované částice frakce PM_{10} , $PM_{2,5}$ (prašný aerosol)
PO	Ptačí oblast (Natura 2000)
POH	Plán odpadového hospodářství
Q_{100}	Záplavové území 100-leté vody
SEA	Posuzování vlivů koncepce na životní prostředí
SEZ	Stará ekologická zátěž
SHM	Strategické hlukové mapování
SO_2	Oxid siřičitý
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
TZL	Tuhé znečišťující látky
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VKP	Významný krajinný prvek
VOC	Těkavá organická látka
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ŽP	Životní prostředí

ÚVOD

Předložené oznámení návrhu koncepce „Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice“ (dále také koncepce nebo také SECAP Pardubice) je zpracováno na základě § 10c zákona číslo 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Oznámení koncepce vychází z obsahu přílohy číslo 7 citovaného zákona. Procedura posouzení vlivů na životní prostředí pro uvedenou koncepci probíhá v souladu s § 22 písm. b) zákona, v působnosti Pardubického kraje.

Základním dokumentem pro zpracování Oznámení koncepce jsou koncepční podklady a informace předané zpracovatelům oznámení předkladatelem koncepce, dále konzultace s orgány veřejné správy, literární a mapové podklady a zkušenosti zpracovatelů při zpracování jiných oznámení SEA a dalších koncepčních materiálů. Hlavní použité materiály jsou uvedeny v závěru Oznámení v kapitole „Seznam použitých podkladů“. Ke zpracování kapitoly části „C“ Oznámení byly využity existující podklady v souladu s § 10b, odst. 3, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů.

Soulad oznámení uvedené koncepce s povinnostmi vyplývajícími ze zákonných ustanovení byl konfrontován s platnou právní úpravou. Existují-li další závažné skutečnosti, které by na posuzování koncepce mohly mít zásadní vliv, nebyly zpracovateli oznámení koncepce v době jeho zpracování známy.

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

A.1 NÁZEV ORGANIZACE

Statutární město Pardubice

A.2 IČ

IČ: 002 74 046

A.3 SÍDLO (BYDLIŠTĚ)

Statutární město Pardubice
Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice

A.4 JMÉNO, PŘÍJMENÍ, ADRESA, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE

Bc. Jan Nadrchal
primátor města
tel.: 466 859 502
e-mail: jan.nadrchal@mmp.cz

Kontaktní osoba:

Ing. Aleš Erber
Tel.: +420 731 533 142
E-mail: a.erber@centrum.cz

Ing. Miroslav Čada
Tel.: +420 466 859 479
E-mail: miroslav.cada@mmp.cz

Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice je zpracovávána společností „ECOTEN s.r.o.“.

B. ÚDAJE O KONCEPCI

B.1 NÁZEV KONCEPCE

Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice

B.2 OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA)

Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice (nebo také SECAP Pardubice) je strategickým dokumentem města zabývajícím se změnou klimatu a adaptací na tuto změnu.

SECAP Pardubice se skládá z následujících hlavních dílčích částí.

- ▶ Vstupní emisní inventura
- ▶ Návrhová část
- ▶ Posouzení rizik a zranitelnosti
- ▶ Implementační část

Koncepce je vzájemně provázaná. Návrhová část navazuje na Vstupní emisní inventuru a jejím cílem je snížit množství emisí skleníkových plynů a zajistit lepší adaptaci města na změny klimatu. Součástí je také posouzení rizik a zranitelnosti, která identifikuje hlavní hrozby spojené s dopady na změny klimatu, a implementační část, která stanovuje konkrétní opatření, odpovědnosti a časový rámec realizace.

B.3 CHARAKTER

Cílem města je zpracování Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima vč. návrhu konkrétních opatření a také návazné zřízení pracovního místa zajišťující přípravu akčního plánu a následnou realizaci opatření. Realizací aktivit bude zajištěn cíl podpořit udržitelný rozvoj města Pardubice, přispět k dosažení klimaticko-energetických závazků do roku 2050, zlepšit kvalitu životního prostředí a života obyvatel ve městě a zvýšení odolnosti vůči změně klimatu.

Akční plán splňuje dané požadavky společenství, rozšiřovaného na území členských států Evropské unie a nazývaného „Pakt starostů a primátorů v oblasti Klimatu a Energetiky“. Akční plán navrhuje taková opatření a činnosti pro zástupce městské samosprávy i samotné obyvatele, aby bylo dosaženo nejméně 55 % snížení produkce CO₂ do roku 2030 a zároveň jsou navržena obecnější kvantifikovaná opatření až do roku 2050, která povedou k dekarbonizovanému a odolnému městu Pardubice s přístupem k cenově dostupné, bezpečné a udržitelné energii. Cílem tedy je dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050. Realizací koncepce a následných aktivit bude zajištěno dosažení klimaticko-energetických závazků v rámci iniciativy Paktu starostů a primátorů pro klima a energii.

SECAP Pardubice vychází z existujících studií a plánovacích dokumentů města v oblasti, dopravy, energetiky a dalších. Také zohledňuje vazby na existující dokumenty na národní, krajské a místní

úrovni. Po jeho projednání a schválení se stane zastřešujícím dokumentem, který bude základním podkladem pro následné související plánovací dokumenty města v oblasti energií a klimatu. Současně bude podkladem pro případné změny územního plánu, strategický plán města a případně další související koncepční dokumenty města s vazbou na řešenou oblast.

Při zpracování tohoto strategického dokumentu byl použit tzv. participativní přístup – do přípravy byla zapojena veřejnost a zástupci města. SECAP Pardubice by nebylo možno zpracovat bez spolupráce s dalšími organizacemi státu, veřejného sektoru, firem a zástupců veřejnosti města Pardubice. Významný přínos pro celý SECAP měli také všichni zástupci energetických společností, od výrobců energie přes distributory až po státní regulativní, výkonné a dohledové orgány.

B.4 ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ

Problematikou ochrany klimatu a adaptací na změnu klimatu se v současné době s ohledem na viditelné projevy klimatické změny, které zažíváme už nyní, zabývá řada mezinárodních a evropských strategických dokumentů. Nárůst intenzity rizik, která jsou spojena nejčastěji s extrémními meteorologickými jevy způsobenými klimatickou změnou, představuje v současnosti jedno z nejvýraznějších ohrožení bezpečnosti přírodních a socioekonomických systémů ve všech vyspělých zemích.

Stávající vývoj změny klimatu, a rovněž také socio-demografický a environmentální vývoj, vyžaduje podrobné vyhodnocení rizik spojených s dopady změn klimatu, a následné nastavení dalších strategických kroků s využitím moderních přístupů pro udržení stávající kvality života obyvatel a jeho další rozvoj.

Statutární město Pardubice se 19. prosince 2022 přihlásilo k evropské iniciativě „Pakt starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky Evropa“ (Pakt).

Hlavní směry aktivit, které se signatáři dohody (včetně města Pardubic), zavazují realizovat, jsou:

- Snížení lokálních (v městské oblasti) emisí CO₂ minimálně o 55 % do roku 2030 snížením spotřeby energie a zvýšením využívání obnovitelných zdrojů energie;
- Zvýšení odolnosti své oblasti vůči změně klimatu přizpůsobením se jejím negativním dopadům;
- Boj s energetickou chudobou.

K naplňování a kontrole výše uvedeného cíle zpracovávají signatáři akční plán pro udržitelnou energii a klima (Sustainable Energy and Climate Action Plan, SECAP), v němž prostřednictvím praktických opatření a projektů představí klíčová opatření, která plánují uskutečnit. Plán obsahuje také bilanci základních emisí skleníkových plynů pro sledování opatření ke zmírnění důsledků a posouzení rizik a zranitelnosti spojených se změnou klimatu.

Vstupem do Paktu se tedy město Pardubice zavázalo k podpoře realizace cílů EU: snížit emise skleníkových plynů o 40 % do roku 2030 (cíl platný v rámci Paktu v době přistoupení) a řešit zmírňování dopadu změn klimatu a přizpůsobení se změnám klimatu.

B.5 ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ

V průběhu roku 2025 byla zpracována vstupní emisní inventura. **Vstupní emisní inventura** (Baseline

Emission Inventory, BEI) je základem každého SECAP. Pro dosažení výsledků, a zvláště pro objektivní měření dosažení vytyčených cílů je nezbytné mít přesný přehled o výchozí situaci, se kterou bude dosažený pokrok porovnáván. BEI proto mapuje emise skleníkových plynů ve všech sektorech, které jsou s činností města provázané.

Dle metodiky SECAP jsou v emisní inventuře BEI zahrnuty sektory, které mají svou činností vliv či přímo produkují emise CO₂ nebo další skleníkové plyny. Dle zadání zadavatele jsou to pro tuto studii všechny uvažované významné sektory. Jako výchozí rok byl zvolen rok 2019, první rok, pro který jsou dostupná potřebná data.

Největší měrou se na spotřebě, resp. produkci CO₂, podíleli s 51,1 % procenty domy pro bydlení, následuje terciární sektor s 26,8 % a budovy a zařízení v majetku města s 1,4 %. Dominantním zdrojem emisí CO₂ jsou ekvivalentní emise CO₂ ze spotřeby elektrické energie (35,9 %) a tepla (34,3 %), následované emisemi zemního plynu (12,6 %) a pohonnými hmotami v dopravě (16,7 %). Emise ze spotřeby dřeva a uhlí na vytápění jsou téměř nulové. Čistě nulové emise jsou z lokálně vyráběné elektrické energie z FVE.

Na tento krok navazovalo zpracování Návrhové části, která je podrobněji popsána dále.

SECAP Pardubice se tedy skládá z následujících hlavních dílčích částí.

► Vstupní emisní inventura (BEI)

- Předpoklady energetické a emisní inventury
- Zdroje dat
- Celkové výsledky
- Konečná spotřeba energie v budovách a zařízeních
- Konečná spotřeba energie v dopravě
- Ostatní zdroje emisí
- Výroba energie
- Analýza potenciálu produkce energie z obnovitelných zdrojů

► Návrhová část

- Motivace
- Cíle návrhu
- Způsob řešení

► Posouzení rizik a zranitelnosti

- Adaptace na změnu klimatu
- Významná klimatická rizika na území
- Vyhodnocení analytické části
- Východiska návrhové části a rámeček strategie
- Závěry analytické části
- Shrnutí existujících problémů

- Návrhy adaptačních opatření
- Závěr
- ▶ Implementační část

Akční plán se tedy zakládá na dvou analýzách, pro zmírňující opatření je výchozí emisní bilance skleníkových plynů tzv. BEI a pro adaptační opatření posouzení rizik a zranitelnosti vůči negativním dopadům změny klimatu tzv. RVA.

B.6 HLAVNÍ CÍLE

Město Pardubice navazuje na cíle Paktu starostů a primátorů a dobrovolně se zavázalo snížit emise CO₂ ve všech provozech na katastrálním území města o nejméně 55 % do roku 2030 oproti roku 2019 a také zvýšit odolnost vůči dopadům změny klimatu. SECAP poskytuje plán pro dosažení těchto cílů a také zahrnuje výhled do roku 2050, do kdy si město stanovilo cíl dosáhnout bilanční uhlíkové neutrality, tedy čisté nulové emise uhlíku v roční bilanci. Pro jeho dosažení počítá s využitím kombinace opatření vedoucích k úspoře energie, zvyšování energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů.

Pro dosažení zmíněných cílů jsou v akčním plánu SECAP navržena opatření v sektorech budov, bydlení, dopravy, veřejného osvětlení a dopravy. Ke zvýšení odolnosti vůči extrémním klimatickým jevům jsou navržena vhodná adaptačních opatření.

Cíle a závazky do roku 2030

Akční plán udržitelné energie a klima stanovuje jako hlavní závazný cíl snížení emisí CO₂ o 55 % do roku 2030. Klíčovými nezávaznými cíli vytyčených v rámci dopravního sektoru je snížení emisí ze silniční dopravy, které bude dosaženo přechodem na méně emisní či bezemisní typy dopravy. Dále se jedná o prověření potenciálu zvýšení podílu komunálních bezemisních či nízkoemisních vozidel v případě veřejné autobusové dopravy.

V sektoru budov jsou klíčovými nezávaznými cíli zvýšení energetické účinnosti budov a zvýšení spotřeby energie pocházejících z obnovitelných zdrojů energie.

Vize SECAP

Plán města Pardubice je se stát k roku 2050 uhlíkově neutrálním a zároveň zvýšit odolnost na změnu klimatu.

Oblasti intervence

Níže je uveden souhrn opatření pro jednotlivé řešené oblasti. Zde jsou uvedeny pro období do roku 2030. Koncepce uvádí i návrhy do roku 2050, která jsou obdobná a pochopitelně s vyššími cílovými hodnotami.

Návrhy mitigačních opatření

V rámci SECAP jsou navrhovány tyto typy mitigačních opatření:

- ▶ Budovy a zařízení v majetku města:
 - Zavedení EnMS
 - Zateplení obálek budov
 - Výměna osvětlení, spotřebičů
 - Výměna zdroje tepla
 - Realizace opatření na OS
 - FVE
- ▶ Veřejné osvětlení
 - Rekonstrukce VO (výměna svítidel)
 - Pokrytí spotřeby z přetoků FVE na veřejných budovách
- ▶ Domy pro bydlení
 - Výstavba a zateplení (dosažení pasivního/nízkoenergetického standardu)
 - Výměna zdrojů (nahrazení za TČ)
 - Instalace FVE (naplnění maximálního potenciálu střech)
- ▶ Doprava
 - Obměna osobních automobilů elektromobily
 - Pokrytí spotřeb EE z přetoků FVE městských budov
 - Koordinace opatření dle ParduPlánu
- ▶ Výroba tepla a elektřiny
 - Komunitní zdroj OZE
 - Změna energetického mixu Elektrárny Opatovice

Návrhy adaptačních opatření

Cílem návrhu adaptačních opatření je představit možnosti, jak snížit dopady klimatické změny na kvalitu života místních obyvatel i na komfort návštěvníků města. Navrhovaná opatření reagují a vyhodnocená klimatická rizika a připravují území na nevyhnutelné důsledky probíhajících změn.

V rámci SECAP se uvažuje o těchto typech adaptačních opatření:

- ▶ Opatření v intravilánu:
 - Výsadba zeleně – obnova zelených ploch a parků
 - Výsadba stromořadí, alejí
 - Přeměna trávníků na kvetoucí louky

- Stavba stínících struktur – pergol, altánů
 - Budování zelených vegetačních střech a fasád
 - Budování dešťových zahrad
 - Přeměna nepropustných povrchů na propustné
 - Zasakování dešťových srážek
 - Vytváření zasakovacích rýh, průlehů, zasakovacích pásů na zpomalení odtoku dešťové vody
 - Chytré retenční nádrže
 - Systémy využití šedé vody
 - Programy ekologické osvěty a zapojení veřejnosti
- Opatření v extravilánu:
- Péče o stávající prvky ÚSES
 - Obnova či zakládání remíz, mezí a větrolamů
 - Revitalizace mokřadů a tůní
 - Obnova starých zavlažovacích a zavodňovacích systémů
 - Zavedení agrolesnictví v periurbanizované krajině
 - Protierozní opatření na zemědělské krajině
 - Zakládání klimatických remíz jako mikrorefugia
 - Obnova starých alejí a polních cest s vegetací
 - Obnova mrtvých ramen a slepých toků
 - Vytváření suchých mokřadů

Tabulka 1 Strategické a specifické cíle

STRATEGICKÉ CÍLE	SPECIFICKÉ CÍLE
1. Adaptovat zastavěné území města Pardubice a přilehlou krajinu na měnící se klimatické podmínky prostřednictvím rozvoje pestré a vitální zeleně, která přispívá ke snižování přehřívání a zlepšování ekosystémových služeb.	1.1. Zlepšit mikroklimatické podmínky ve veřejném prostoru, zvýšit množství a rozmanitost zeleně v ulicích, sídlištích a vnitroblocích a zajistit vysoký standard údržby veřejné zeleně.
	1.2. Posilovat ekologickou stabilitu krajiny v okolí města, snižovat erozi a podporovat přírodě blízké procesy v hospodaření s krajinou.
2. Omezit negativní dopady extrémních klimatických a hydrologických jevů na území města i v jeho okolí, zlepšit hospodaření s vodou a přispět ke zlepšení mikroklimatu.	2.1. Zlepšovat vodní režim v urbanizovaném území města, rozvíjet udržitelnou vodohospodářskou infrastrukturu a efektivně nakládat s dešťovou vodou.
	2.2. Zadržovat a zpomalovat odtok vody z krajiny, zvyšovat schopnost města zachycovat a zadržovat

	srážkovou vodu a zmírňovat dopady hydrologických extrémů.
3. Snižovat emise skleníkových plynů na území města Pardubice a posilovat přechod k oběhovému hospodářství.	3.1. Snižovat energetickou náročnost ve všech sektorech, podporovat využívání obnovitelných zdrojů energie, zvyšovat energetickou soběstačnost města a jeho obyvatel a zefektivňovat nakládání se zdroji a odpady. 3.2. Podporovat ekologicky šetrnou a udržitelnou mobilitu, snižovat emise z dopravy a zajišťovat dostupnost čistých forem dopravy pro všechny obyvatele.
4. Posilovat environmentální odpovědnost obyvatel, institucí a firem v Pardubicích a zvyšovat připravenost města na mimořádné události související se změnou klimatu.	4.1. Podporovat vzdělávání a osvětu obyvatel, zaměstnanců města i podnikatelského sektoru v oblasti klimatické změny a aktivně je zapojovat do adaptačních opatření. 4.2. Zvyšovat připravenost města v oblasti krizového řízení, zejména s ohledem na ochranu nejzranitelnějších skupin obyvatel.

V koncepci jsou následně podrobněji rozepsány jednotlivé strategické a specifické cíle.

Oblast adaptací na změnu klimatu

Návrh adaptačních opatření přímo reaguje na Klimatickou Analýzu Rizik RVA, z níž vyplynulo pět velmi významných klimatických rizik, se kterými se město Pardubice potýká nejen v současnosti, ale i v krátkodobém horizontu hrozí jejich častější výskyt a zvyšující se intenzita.

Tabulka 2 Specifické cíle a prioritní oblasti adaptační strategie

SPECIFICKÝ CÍL	PRIORITNÍ OBLAST
Zvýšení klimatické odolnosti městského prostředí	Zavádění modrozelené infrastruktury a efektivní využívání dešťových vod.
	Zkvalitnění veřejných prostranství a rozšíření městské zeleně.
	Úprava využití funkčních ploch, aby lépe reagovaly na dopady klimatických změn (větší důraz na zelené plochy, šetrnější technologie, udržitelnější provoz)
	Zlepšení energetické efektivity a odolnosti budov v majetku města i soukromého sektoru.
Krajina odolná vůči změnám klimatu	Udržitelné zemědělství a hospodaření s půdou
	Obnova přirozeného vodního režimu a zvyšování retenční schopnosti krajiny.
	Zvyšování biodiverzity a stability lokálních ekosystémů.
	Podpora výsadby druhově rozmanitých trvalých porostů.
	Zajištění péče o chráněná a významná přírodní území v souladu s adaptačními cíli.
	Podpora rozvoje rekreačních lesů.
Podpůrná a systémová řešení	Koordinace adaptačních aktivit a rozvoj informovanosti veřejnosti a odborníků.

Na základě identifikovaných rizik a představených typových opatření reagující na tyto rizika, návrh adaptačních opatření na zmírňování vlivu klimatických změn na území města Pardubice je doporučena implementace konkrétních opatření, v rámci kterých je nutné integrovat výše popsané principy.

B.7 MÍRA, V JAKÉ KONCEPCE STANOVÍ RÁMEC PRO ZÁMĚRY A JINÉ ČINNOSTI, VZHLEDEM K JEJICH UMÍSTĚNÍ, POVAZE, VELIKOSTI, PROVOZNÍM PODMÍNKÁM, POŽADAVKŮM NA PŘÍRODNÍ ZDROJE APOD.

SECAP Pardubice stanovuje základní cíle v oblasti ochrany klimatu (snižování emisí skleníkových plynů) a v oblasti adaptací na změny klimatu. Koncepce bude jedním z podkladů pro:

- plánovací a investiční činnost statutárního města a jeho organizací při přípravě nových projektů a rekonstrukcí,
- konkrétní jednotlivé projekty rozvoje statutárního města, které budou řešit konkrétní problematiku dotčeného území, se zohledněním opatření na zmírnění dopadů změn klimatu, kdy SECAP slouží jako podklad a inspirace,
- čerpání dotací z dotačních programů ČR, EU a dalších zdrojů,
- SECAP Pardubice bude také využívána jako jeden z podkladů pro zpracování územně plánovací dokumentace města.

Na základě SECAP Pardubice budou realizovány konkrétní projekty naplňující stanovenou vizi a opatření v jednotlivých oblastech.

Míra, v jaké koncepci stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám, požadavkům na přírodní zdroje apod., je konkrétně komentována zde:

- **umístění záměrů** – část z opatření je systémového, organizačního či vzdělávacího charakteru bez významnějšího územního průmětu. Většina oblastí intervencí a na ně navazujících projektů však bude mít územní průmět (např. opatření v oblasti podpory udržitelných forem dopravy, energetiky, opatření v oblasti nakládání s vodou apod.).
Příkladem oblastí intervence, které budou mít územní průmět, jsou např.:
 - Energeticky úsporná zařízení na veřejných budovách
 - Využívání OZE
 - Modernizace v sektoru domácností (zejm. bytových domech), výměna zdrojů tepla
 - Výměna veřejného osvětlení za účinnější, zavedení systémů pro snížení spotřeby energie
 - Podpora používání vozidel s nízkými emisemi do ovzduší – zejména elektromobily
 - Nákup nových, efektivních autobusů
- **povaha a velikost záměrů** – konkrétní velikost záměrů v koncepci specifikována nebude a bude řešena v dalších fázích přípravy projektů. Koncepce řeší povahu záměrů – příkladem

jsou např. projekty v oblasti úspor energie, je předpokládáno využití OZE, modernizace a efektivizaci energetických soustav a zdrojů energie, využívání úsporného a inteligentního osvětlení aj.

- o **provozní podmínky a požadavky na přírodní zdroje** – tyto informace nebudou s ohledem na podrobnost koncepce uvedeny a budou předmětem řešení v navazujících fázích přípravy konkrétních záměrů a případně i v rámci procesu EIA.

Akční plán nedeterminuje ani nekonkretizuje přesnou podobu budoucích projektů, neřeší jednotlivé projektové záměry a nedefinuje závazné technické parametry či investiční specifikace. Stanovuje spíše strategické cíle, tematické priority a směrnice k jejich naplnění.

Výjimku tvoří dílčí opatření v oblasti městských budov, kde jsou navržena konkrétnější energeticky úsporná či proklimatická opatření (např. zateplení, instalace OZE, modernizace technologií). I zde jsou však uvedeny maximální potenciály, nikoli závazné či finální projektové řešení – k realizaci bude nutné provést řadu následných kroků, studií a povolovacích procesů. Veškerá opatření zároveň respektují příslušné technické a legislativní předpisy a mají pozitivní vliv na snižování emisí skleníkových plynů, podporu obnovitelných zdrojů energie a zlepšení adaptační schopnosti města.

Realizace jednotlivých projektů vyplývajících z plánu tak bude předmětem samostatné projektové přípravy a případného posouzení vlivů dle zákona č. 100/2001 Sb., bude-li to dle jejich povahy a rozsahu relevantní.

B.8 PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ

Koncepce je řešena v jedné variantě. Řešení více variant je možné např. při přípravě konkrétních záměrů naplňujících opatření uvedené v koncepci.

Projekty musí být vybírány v souladu s principy minimalizace vlivů na životní prostředí a musí být tedy podrobeny posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), naturovému a biologickému hodnocení, respektive hodnocení dle procedury stavebního zákona v případě těch projektů, které zákonu č. 100/2001 Sb., zákonu č. 114/1992 Sb., nebudou podléhat.

B.9 VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY

B.9.1 VÝCHODISKA PRO ZPRACOVÁNÍ KONCEPCE

Vzhledem ke svému zaměření má zpracovávaná koncepce vztah k řadě dokumentů na národní, krajské a místní úrovni. Jejich úplný výčet by nebyl – vzhledem k cílům Oznámení a různé úrovni vzájemných vazeb – účelný, proto jsou uvedeny pouze ty nejdůležitější.

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na národní úrovni:

- o Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do roku 2050 (2021)
- o Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2021)
- o Politika ochrany klimatu ČR (2017)
- o Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2021)
- o Aktualizace Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu (2023)

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na krajské a místní úrovni:

- Územní plán města Pardubice (2024)
- Zranitelnost města Pardubice vůči vysokým teplotám a možnosti adaptace (2020)
- Územně analytické podklady ORP Pardubice (2020)
- Strategie zkvalitnění veřejných prostranství města Pardubic (2018)
- Územní studie krajiny SO ORP Pardubice (2019)
- Územně energetická koncepce Hradec Králové a Pardubice – část B – Pardubice (2015)
- Územní studie sídelní zeleně – Město Pardubice – návrh systému zeleně (2021)

Hodnocení souladu koncepce se strategickými dokumenty bude součástí dokumentu Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví v tom případě, že o nutnosti jeho zpracování rozhodne příslušný úřad v rámci zjišťovacího řízení.

B.9.2 VZTAH K DALŠÍM KONCEPCÍM A JEJICH CHARAKTERISTIKA

Cíle a opatření navrhované v rámci této koncepce by měly být v souladu s cíli vybraných strategických a programových dokumentů, především těch, které byly či jsou připravovány pro dlouhodobé období. Níže je tabulkovou formou provedeno vyhodnocení vztahu SECAP ke koncepcím přijatým na národní, krajské a místní úrovni, které se vztahují k zájmovému území, předmětu řešení posuzované koncepce a způsobu zapracování cílů ochrany životního prostředí. Hodnocení je provedeno pomocí stupnice uvedené v následující tabulce, která byla převzata z Metodického doporučení pro posuzování vlivů obecných koncepcí na životní prostředí (Věstník MŽP č. 1/2019).

Tabulka 3 Vztah předkládané koncepce vůči jiným koncepcím přijatým na nadnárodní, národní, krajské a místní úrovni

INTENZITA VZTAHU	POPIS VZTAHU	ODŮVODNĚNÍ VZTAHU
3	velmi silný (přímý) vztah	Strategický dokument obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným nárokem na změnu využití území, které se přímo promítají do posuzované koncepce, jejich zahrnutí je nezbytnou podmínkou vyplývající z přijatého strategického dokumentu.
2	silný (přímý) vztah	Strategický dokument bez konkrétně definovaných nároků na promítnutí do předkládaného dokumentu. Do předkládané koncepce se promítají ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky). Realizace koncepce není přímo závislá na přijatém strategickém dokumentu.
1	Slabý nebo nepřímý vztah	Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na navrhovanou koncepci, je však podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.

V následující tabulce je provedeno vyhodnocení intenzity vztahu Akčního plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice k těm koncepcím, ke kterým byl identifikován nějaký vztah nebo u kterých nebylo možno tento vztah a priori vyloučit.

Tabulka 4 Vztah Akčního plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice ke

koncepčním dokumentům

NÁRODNÍ DOKUMENTY	MOŽNÁ VAZBA	KOMENTÁŘ
Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (2021)	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Do předkládané koncepce se promítá prostřednictvím všech definovaných cílů a řešených oblastí.
Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2021)	3	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Strategie se v SECAP promítá především v druhé hlavní oblasti řešící adaptace na změny klimatu.
Politika ochrany klimatu ČR (2017)	3	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Politika se v SECAP promítá prostřednictvím všech cílů v první části v oblasti mitigačních opatření.
Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2021)	3	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Plán se v SECAP promítá především v druhé hlavní oblasti řešící adaptace na změny klimatu.
Aktualizace Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu (2023)	3	Cílem ČR je dosáhnout snížení emisí a přispět k dosažení klimatické neutrality EU do roku 2050. Strategickým cílem ČR je snížit podíl fosilních paliv (využívaných bez technologie zachytávání) na spotřebě primární energie na 50 % do roku 2030 a 0 % do roku 2050 a zcela utlumit využití uhlí pro výrobu elektřiny a tepla do roku 2033. Plán tedy obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Plán se v SECAP promítá především prostřednictvím celé první části zaměřené na oblast energetiky, tj. zejména ve snižování spotřeby energie, snížení produkce emisí CO ₂ a navýšení výroby energie z OZE.
VYBRANÉ KRAJSKÉ A MÍSTNÍ DOKUMENTY	MOŽNÁ VAZBA	KOMENTÁŘ
Územní plán města Pardubice (2024)	3	SECAP je v souladu s cíli územního plánování. Opatření navržená v SECAP mohou být reflektována v územním plánu v oblasti modrozelené infrastruktury a mobility.
Územně analytické podklady ORP Pardubice (2020)	2	Poskytují výchozí data o území, která byla využita při přípravě inventury i návrhové části SECAP.
Strategie zkvalitnění veřejných prostranství města Pardubic (2018)	3	SECAP navazuje na cíle této strategie v oblasti zlepšení mikroklimatu, zvyšování kvality veřejné zeleně a adaptace prostoru města na klimatické výkyvy.
Územní studie krajiny SO ORP Pardubice (2019)	2	V koncepci se využívají podněty týkající se zachování krajinné stability, hospodaření s vodou a posilování přírodě blízkých procesů.
Územně energetická koncepce Hradec Králové a Pardubice – část B –	3	Klíčový dokument pro návrhovou energetickou část SECAP. Obsahuje analýzy a návrhy, které byly zohledněny při stanovení opatření ke snižování emisí.

Pardubice (2015)		
Územní studie sídelní zeleně – Město Pardubice – návrh systému zeleně (2021)	3	Významný podklad pro návrhovou část SECAP v oblasti zelené infrastruktury, adaptace na horko a posilování ekosystémových služeb.

Možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry

Vlivy realizace výše uvedených koncepcí budou vzájemně interferovat. Největší vazba je mezi dokumenty na místní úrovni. Lze předpokládat, že tyto a další koncepce s větší vazbou se budou vzájemně doplňovat, tj. budou provázány. Jejich působení tak bude synergické – např. SECAP navazuje a je propojen na připravovanou Strategii rozvoje města Pardubice, která je pro město hlavním strategickým dokumentem.

V části D jsou předběžně popsány orientační předpokládané vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Z tohoto předběžného hodnocení vyplývá, že předpokládané zaměření koncepce bude přispívat ke zlepšování stavu životního prostředí a řešení problémů v oblasti ŽP. Z předběžného hodnocení nevyplynou žádné potenciálně významné vlivy. S ohledem na tyto mírné vlivy není předpokládána kumulace negativních vlivů. Naopak lze předpokládat, že realizace této koncepce bude přispívat ke kumulaci pozitivních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví nebo v oblastech energetiky a udržitelných forem dopravy.

B.10 PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ

Koncepce je připravována v průběhu období 2024-2025. Finální termín dokončení a schválení koncepce závisí také na dalším vývoji procesu SEA. Předpokládané definitivní schválení dokumentu je v Q4 roku 2025.

B.11 NÁVRHOVÉ OBDOBÍ

Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice je zpracován na období do roku 2030 s výhledem do roku 2050.

B.12 ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ

Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice bude projednána a schvalována Zastupitelstvem statutárního města Pardubice. Schvalování koncepce jakožto závazného dokumentu je v kompetenci předkladatele. Předkládaný dokument bude závazný pro město Pardubice, respektive Magistrát města Pardubice.

Ke schválení koncepce je potřeba výsledek zjišťovacího řízení dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí (§ 10c). V případě, že výsledek zjišťovacího řízení stanoví, že koncepce podléhá hodnocení vlivů na životní prostředí, je pro možnost schválení koncepce povinné toto hodnocení provést dle stejného zákona a získat stanovisko k návrhu koncepce (§ 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí). Statutární město Pardubice bude v případě

potřeby tohoto stanoviska povinen zohlednit požadavky a povinnosti z tohoto stanoviska vyplývající. Pokud proces SEA skončí ve zjišťovacím řízení, bude tato informace uvedena v rámci podkladové dokumentace při schvalování koncepce.

Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice bude po schválení závazným dokumentem pro realizaci opatření na území města Pardubice z rozpočtu města Pardubice či jiných externích zdrojů (např. regionální či národní dotační programy).

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

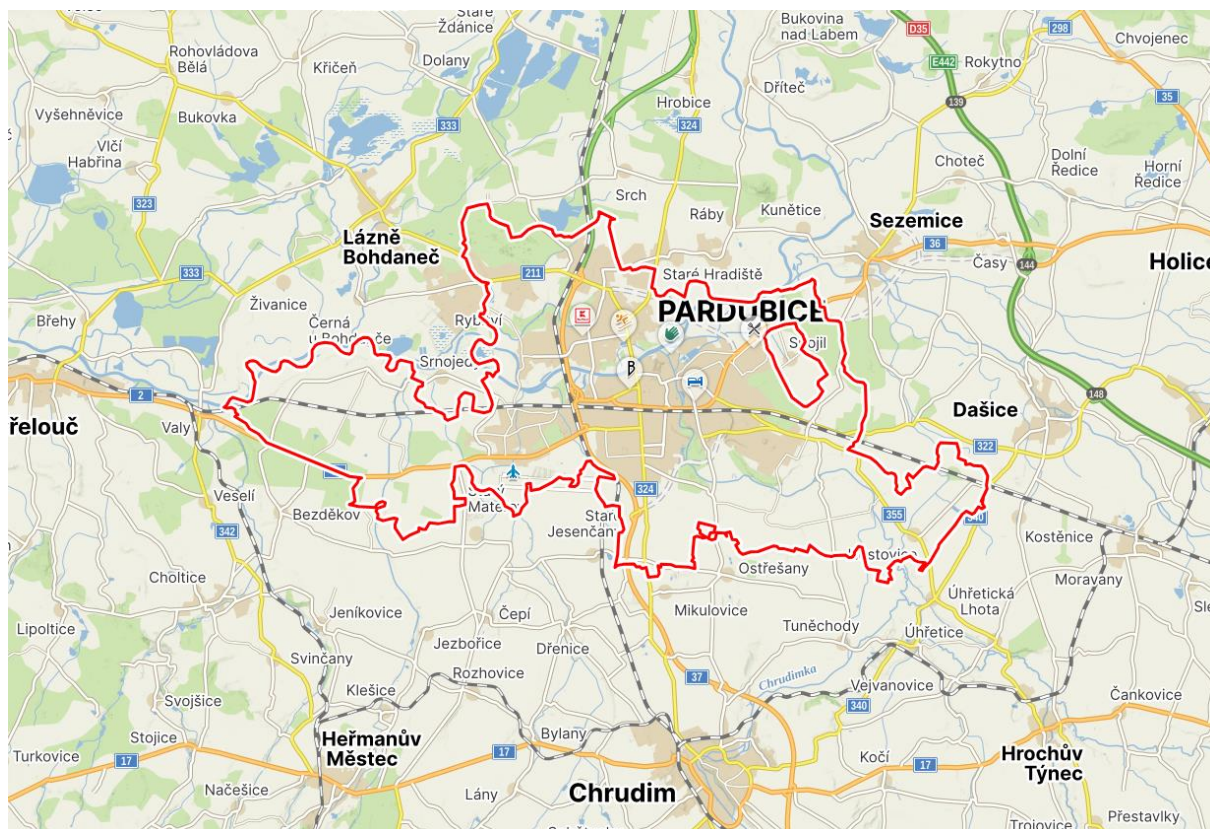
Zpracovatel Oznámení při přípravě níže uvedené kapitoly čerpal ze samotného Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice a jeho Analytické části, dále z oficiálně vykazovaných údajů MŽP ČR, Pardubického kraje, města Pardubice a dalších zdrojů. Výše uvedené zdroje byly tam, kde to bylo možné, doplněny dalšími relevantními údaji o stavu životního prostředí, například získanými z aktuálních dokumentů týkajících se stavu ŽP ve městě ve smyslu § 10 b), odst. 3, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů.

Je nezbytné uvést, že cílem kapitoly o stavu životního prostředí v dotčeném území není provést samoučelnou kompletní analýzu stavu životního prostředí, ale odlišit významné nedostatky a trendy v zatížení jednotlivých složek ŽP i v jejich geografické distribuci tak, aby bylo v rámci zjišťovacího řízení možno zvážit vliv navrhovaných intervencí koncepce na vývoj životního prostředí, nezbytnost posouzení dle zákona č. 100/2001 Sb., posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů, i formulaci referenčních cílů životního prostředí, jako základní metody hodnocení vlivů koncepce na ŽP a veřejné zdraví.

C.1 VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ

Zájmové území koncepce je vymezeno územím města Pardubice, do něž jsou směřovány hlavní opatření. Vzhledem k tomu, že město Pardubice je krajským a okresním městem a regionálním dopravním centrem, dá se předpokládat také působnost koncepce mimo území města, tj. např. v oblasti veřejné dopravy, cyklodopravy apod. Přímá působnost koncepce mimo území ČR nelze předpokládat. Vymezené zájmové území je znázorněno na následujícím obrázku.

Obrázek 1 Vymezení řešeného území



Zdroj: www.mapy.cz

C.2 VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY

Dotčeným územím je Statutární město Pardubice. Celkem se správní území města skládá z 8 městských obvodů, katastrálně na 20 katastrálních území.

C.3 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Pardubice jsou statutárním městem a sídlem Pardubického kraje. Nacházejí se ve východních Čechách na soutoku Labe a Chrudimky. Jsou desátým největším městem České republiky, s přibližně 91 tisíci obyvateli (2024). Rozloha města činí cca 78 km² a hustota zalidnění se dlouhodobě pohybuje kolem 1 170 obyvatel na km².

Pardubice leží přibližně 100 kilometrů východně od Prahy, 20 kilometrů jihovýchodně od Hradce Králové, 110 kilometrů západně od Olomouce a 80 kilometrů severozápadně od Brna. Díky své poloze a rozvinuté infrastruktuře představují významný dopravní uzel – letecký, železniční i silniční. Město je známé univerzitou, průmyslovou výrobou, sportem (zejména dostihy a ledním hokejem) a kulturní tradicí.

Pardubice jsou dlouhodobě považovány za významné průmyslové centrum. V minulosti zde dominoval chemický průmysl (např. Synthesia), potravinářství (např. výroba perníku), strojírenství a energetika.

Průmyslová zátěž se historicky podepsala na stavu životního prostředí – zejména kvalitě ovzduší, půdy a vodních toků.

V posledních dekádách došlo ke zlepšení některých aspektů kvality životního prostředí, především díky modernizaci průmyslu a zlepšení legislativy v oblasti ochrany ovzduší a odpadového hospodářství. Přesto však Pardubice i nadále čelí problémům spojeným s kvalitou ovzduší, znečištěním půdy v bývalých průmyslových areálech, zvýšeným dopravním zatížením a nedostatkem modrozelené infrastruktury v některých částech města.

Město je zároveň ohroženo dopady klimatických změn, především výskytem tropických dnů, tepelných ostrovů ve městě a nedostatečnou retencí srážkové vody. Adaptace na změnu klimatu a zlepšování kvality prostředí tak představují klíčové výzvy pro budoucí rozvoj Pardubic.

C.3.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A ZDRAVOTNÍ STAV OBYVATEL

K 1. lednu 2023 žilo ve městě Pardubice celkem 91 963 obyvatel. Ve srovnání s rokem 2019, kdy počet obyvatel dosahoval přibližně 92,5 tisíce, se jedná o mírný pokles. Dlouhodobě lze v Pardubicích sledovat stagnaci až mírný úbytek počtu obyvatel, zejména v důsledku negativního salda migrace a přirozeného úbytku obyvatelstva.

Průměrný věk obyvatel dosahuje 42,6 let a nadále pozvolna roste. Ve městě převažují ženy, především díky vyššímu zastoupení ve věkové kategorii nad 65 let. Podíl obyvatel ve věku do 14 let zůstává dlouhodobě stabilní kolem 16 %, zatímco podíl seniorů (65+) má rostoucí trend. V budoucnu lze očekávat další nárůst této věkové skupiny, což bude klást zvýšené nároky na zdravotní a sociální péči. Český statistický úřad zveřejňuje údaje o příčinách úmrtí na úrovni krajů a okresů. S ohledem na podobné životní podmínky v rámci okresu Pardubice lze hlavní příčiny úmrtí vztáhnout i na samotné město. Mezi nejčastější příčiny úmrtí v okrese Pardubice patří dlouhodobě nemoci oběhové soustavy, zhoubné novotvary, nemoci dýchací soustavy a v posledních letech také chronické metabolické poruchy.

Prognóza vývoje zdravotního stavu je zpracována na základě současných zdravotních ukazatelů a demografického vývoje v Pardubickém kraji a stejně jako v celé České republice lze očekávat následující trendy:

- další prodlužování doby dožití, stárnutí populace a s tím spojené zvyšování počtu lidí ve vyšších věkových skupinách, bude vzhledem k silné závislosti nemocnosti na věku pacientů znamenat další nárůst nemocnosti,
- pokračující změna struktury onemocnění od akutních k chronickým,
- další nárůst počtu závažných chronických onemocnění, zejména:
 - nádorová onemocnění,
 - onemocnění oběhové soustavy (ischemické nemoci srdeční, cévní nemoci mozku),
 - muskuloskeletální poruchy,
 - metabolické poruchy (diabetes, metabolický syndrom, obezita),
 - astma, chronická obstruktivní onemocnění plic,
 - vysoký krevní tlak,
 - onemocnění ledvin,
 - poruchy zraku,
 - poruchy sluchu,

- nárůst počtu onemocnění nervového systému (demence a Alzheimerova choroba).

Je nutné si uvědomit, že ukazatele zdravotního stavu obyvatel reflektují nejen genetické dispozice, ale také životní styl, profesní a osobní historii, kvalitu životního prostředí a dostupnost zdravotnické péče. Významnou roli hraje také účinnost preventivních opatření – primární, sekundární i terciární prevence. Největším poskytovatelem zdravotní péče ve městě je **Pardubická nemocnice**, která je součástí společnosti **Nemocnice Pardubického kraje, a. s.**. Zajišťuje komplexní zdravotní péči nejen pro město, ale i širší spádovou oblast. Ve městě dále působí několik soukromých zdravotnických zařízení, ambulantních specialistů, lékařských laboratoří, lékáren a ordinací praktických i specializovaných lékařů. Pardubice jsou také sídlem **Krajské hygienické stanice** a regionálního pracoviště **Zdravotního ústavu**, které zajišťují dohled nad veřejným zdravím a epidemiologickou situací.

Zdraví a změna klimatu

Klimatická změna přináší významné dopady na zdraví obyvatel. Mezi hlavní rizika patří zvyšující se průměrná teplota, častější výskyt a vyšší intenzita vln veder, prodlužování pylové sezóny a výskyt nových infekčních nemocí. Tyto faktory představují rostoucí zátěž zejména pro zranitelné skupiny obyvatel, jako jsou senioři, malé děti, chronicky nemocní a osoby s oslabenou imunitou.

Vyšší teploty obecně zhoršují zdravotní stav dlouhodobě nemocných osob a zvyšují výskyt akutních zdravotních komplikací, jako jsou úpaly, kolapsy, kardiovaskulární a respirační selhání. Prodloužené období horka negativně ovlivňuje i psychický stav obyvatel a zvyšuje počet hospitalizací.

Změna klimatu zároveň vytváří příznivé podmínky pro šíření infekčních onemocnění. Mezi nejčastější patří onemocnění způsobená zkaženými potravinami a kontaminovanou vodou (např. salmonelóza, leptospiróza). Kvůli teplejším zimám a delší aktivní sezóně se v České republice stále častěji vyskytují klíšťata – přenašeči onemocnění jako klíšťová encefalitida, lymská borelióza nebo anaplasmóza.

Dalším rizikem je šíření nepůvodních druhů komárů, zejména *Aedes albopictus* („tygří komár“), který může být přenašečem tropických virových infekcí jako jsou horečka dengue, chikungunya, žlutá zimnice nebo virus Zika. Tyto nemoci se v minulosti vyskytovaly výhradně v tropických a subtropických oblastech, jejich výskyt v Evropě však v důsledku klimatických změn narůstá.

Období sucha přináší rizika spojená s nedostatkem kvalitní pitné vody, omezením vodních zdrojů pro běžné užití a zhoršením jakosti povrchových vod, které bývají využívány ke koupání či rekreaci. Nízký průtok vodních toků omezuje jejich samočisticí schopnost a zvyšuje ekologickou zátěž. Naopak extrémní srážky a přívalové deště způsobují povodně i mimo vymezená záplavová území, zejména v oblastech s nedostatečným vsakem nebo nepropustným povrchem, jako jsou zastavěná území či parkoviště. Dochází také k přetížení kanalizačních systémů a zhoršení kvality vody.

K vyšším teplotám a prodloužení vegetačního období dochází i k prodloužení a zesílení pylové sezóny, což negativně ovlivňuje zdravotní stav osob s alergiemi, astmatem a chronickými onemocněními dýchacích cest. V letních měsících se zvyšuje koncentrace přízemního ozonu a fotochemického smogu, který rovněž zatěžuje respirační systém. Naopak v zimním období může docházet ke zlepšení kvality ovzduší v důsledku nižší potřeby vytápění.

Z hlediska urbanistického jsou nejvíce ohrožené oblasti s vysokým podílem zpevněných ploch – centra měst, průmyslové areály, obchodní zóny či hustě zastavěné vnitrobloky. Tyto lokality se v létě přehřívají a vytvářejí tzv. **městské tepelné ostrovy**, kde se teplota může oproti okolní krajině lišit i o několik stupňů Celsia.

Zvláštní pozornost je nutné věnovat institucím, kde se koncentrují ohrožené skupiny – domovy seniorů, nemocnice, školy a školky. Zajištění vhodných podmínek (chlazení interiérů, dostupnost vody, stínění,

vegetace ve veřejném prostoru apod.) je důležité pro zvládání dopadů horka a zajištění ochrany zdraví obyvatel.

C.3.2 GEOMORFOLOGICKÉ A GEOLOGICKÉ POMĚRY

Území města Pardubice spadá dle geomorfologického členění do provincie Česká vysočina, konkrétně do soustavy České tabule, celku Východočeská tabule a podcelku Pardubická kotlina.

Terén města a jeho okolí je nížinného charakteru, převážně rovinný až mírně zvlněný, s minimálním výškovým rozdílem. Tato rovinatá krajina byla formována především fluvialní činností řeky Labe a jejích přítoků, zejména Chrudimky a Loučné, které v průběhu geologického vývoje vytvořily široké údolní nivy a naplaveninové terasy.

Geomorfologický vývoj oblasti ovlivnily také kvartérní sedimenty a sprašové hlíny, které se zde ukládaly v období pleistocénu. Tyto usazeniny přispěly ke vzniku úrodných půd, zejména černozemí a hnědozemí, které podporují zemědělské využití krajiny.

Krajina je převážně otevřená, intenzivně zemědělsky obhospodařovaná, s mozaikou lesních porostů, vodních toků, rybníků a mělčin, které mají ekologický i rekreační význam. Významnými krajinnými prvky jsou Labská niva, přírodní parky a chráněná území, jako např. přírodní rezervace Bohdanečský rybník či meandry Labe.

C.3.3 KLIMA

Klimatická oblast T2, do které Pardubice spadají je charakteristická teplým a mírně suchým klimatem. Průměrná roční teplota se pohybuje mezi 8–9 °C, přičemž letní měsíce, zejména červenec a srpen, dosahují průměrných denních teplot kolem 18–19 °C. To z této oblasti činí jednu z nejteplejších v rámci mírného klimatického pásu v České republice. Zimy jsou zde mírné, s průměrnou teplotou v lednu okolo -2 až -3 °C. Roční srážky dosahují hodnot v rozmezí 500–600 mm, přičemž většina srážek spadne během letních měsíců ve formě bouřek a přeháněk. Zimní srážky bývají naopak mírné, často ve formě sněhu, který rychle odtává. Vegetační období je zde dlouhé a trvá přibližně 160–170 dní. Tím je umožněna intenzivní zemědělská produkce, včetně pěstování plodin náročných na teplo (kukuřice, cukrová řepa nebo slunečnice). Oblast je také vystavena mírnému větrnému proudění, přičemž převažují větry z východu a jihovýchodu.

Charakteristickým rysem je častý výskyt suchých období (zejména během jara a počátku léta), což klade důraz na potřebu vhodných vodohospodářských opatření. Celkově je klimatická oblast T2 příznivá pro život i hospodářskou činnost, avšak současně vyžaduje řešení problémů spojených se suchem a občasnými extrémními projevy počasí.

Tabulka 5 Základní klimatické charakteristiky

KLIMATICKÁ CHARAKTERISTIKA	T2
Počet letních dní	50–60 dní
Počet dní s mrazem	100–110 dní
Průměrná lednová teplota	-2 až -3 °C

Průměrná dubnová teplota	8 až 9 °C
Průměrná červencová teplota	18 až 19 °C
Průměrná říjnová teplota	7 až 9 °C
Suma srážek ve vegetačním období	350–400 mm
Suma srážek v zimním období	200–300 mm
Suma srážek celkem	550–700 mm
Počet zatažených dní	120-140 dní
Počet jasných dní	40-50 dní
Počet letních dní	50–60 dní
Počet dní s mrazem	100–110 dní
Průměrná lednová teplota	-2 až -3 °C

Zdroj: Dle Quitta (1971), aktualizace v Tolasz, 2007

C.3.4 OVZDUŠÍ

Kvalita ovzduší v Pardubicích se od roku 1990 výrazně zlepšila, přesto zůstává tato problematika jednou z hlavních environmentálních výzev města. Pardubice jsou historicky vnímány jako lokalita se zvýšenou zátěží ovzduší, zejména s ohledem na koncentraci průmyslu, chemickou výrobu a významnou intenzitu dopravy ve městě i jeho okolí. Kromě průmyslových podniků ovlivňují kvalitu ovzduší také lokální topeniště a tranzitní doprava, která se soustředí především do centra města a na přilehlé komunikace. Zdroje znečištění

Ovzduší v Pardubicích je ovlivňováno čtyřmi základními typy zdrojů emisí:

- Dálkový přenos znečištění, zejména z větších průmyslových a energetických celků východočeského regionu a sousedních krajů.
- Stacionární velké a střední zdroje znečištění na území města a v jeho okolí – představované především chemickým průmyslem (např. Synthesia, a.s.), energetickými zdroji a výrobními podniky.
- Doprava, která je jedním z hlavních producentů emisí oxidů dusíku (NO_x), tuhých znečišťujících látek (PM) a těkavých organických látek (VOC), především v centrálních částech města a podél frekventovaných komunikací.
- Lokální malé zdroje, zejména domácnosti využívající individuální vytápění pevnými palivy (uhlí, dřevo).

Emise

Vývoj emisní zátěžení v Pardubickém kraji vykazuje dlouhodobý klesající trend.

- Největší pokles byl zaznamenán u emisí SO₂ (oxid siřičitý) a NO_x (oxidy dusíku) v důsledku přísnějších emisních norem, modernizací technologií a změn používaných paliv jak v průmyslu, tak v domácnostech.

- V roce 2022 byly nejvýznamnějšími producenty emisí v Pardubicích podniky chemického průmyslu (Synthesia, Paramo), dopravní infrastruktura a lokální topeniště.
- Emise PM₁₀, PM_{2,5} a CO pocházejí z velké části z dopravy a domácího vytápění, emise NO_x a SO₂ zejména z větších průmyslových zdrojů.
- Emise amoniaku (NH₃) jsou v regionu vázány převážně na zemědělství.

Celková emisní zátěž města odpovídá velikosti a typu průmyslu, nicméně stále představuje významný environmentální faktor. Podle údajů ČHMÚ byly Pardubice a blízké okolí v minulých letech místem s vyšší koncentrací některých znečišťujících látek (zejména NO_x, B(a)P a suspendované částice PM).

Imise

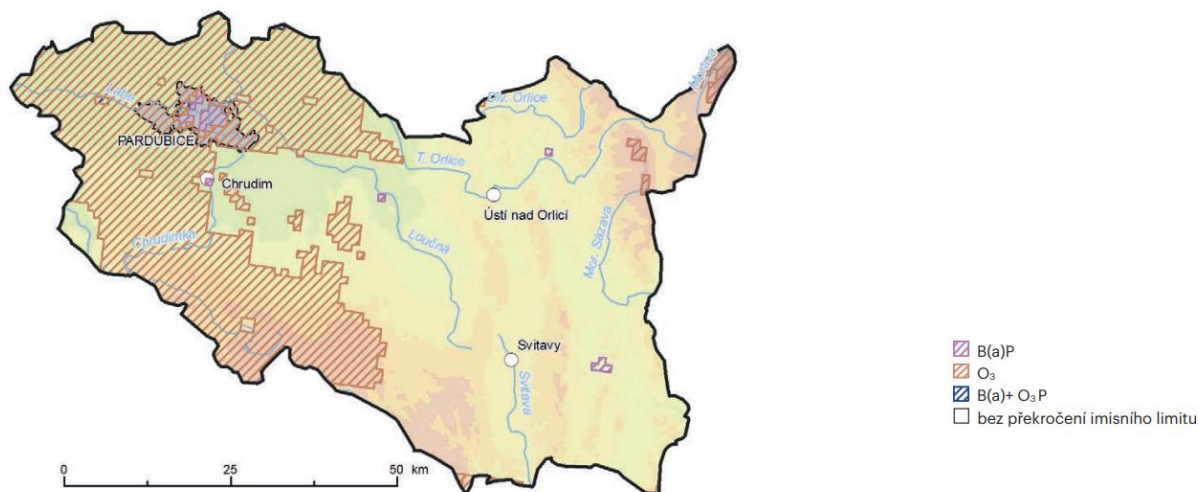
Pardubický kraj patří v rámci republiky ke krajům s průměrnou až mírně zhoršenou kvalitou ovzduší, zejména v aglomeraci Pardubice-Hradec Králové. Významně se zde uplatňuje vliv průmyslu i dopravy.

- Nejvýznamnějšími imisními ukazateli jsou suspendované částice PM₁₀ a PM_{2,5}, benzo(a)pyren (B(a)P) a ozon.
- V letech 2005–2019 byl v Pardubicích na některých místech překračován denní imisní limit pro PM₁₀, v posledních letech se však počet těchto překročení snížil a v roce 2022 nebyl imisní limit na měřicích stanicích ve městě překročen.
- Limit pro roční průměr koncentrace PM₁₀ byl překročen pouze výjimečně, poslední překročení bylo v první dekádě sledování.
- Imisní limit pro roční koncentraci benzo(a)pyrenu bývá v Pardubicích, obdobně jako v mnoha jiných regionech, pravidelně překračován, zejména v topné sezóně a v blízkosti zástavby s individuálním vytápěním.
- Ozon je ovlivněn meteorologickými podmínkami a v Pardubicích došlo stejně jako v dalších krajích v roce 2022 k překročení limitní hodnoty na menších plochách.
- Ostatní imisní limity (např. pro SO₂ či NO₂) nebývají dlouhodobě překračovány.

Kvalita ovzduší ve městě je dlouhodobě monitorována stanicemi ČHMÚ Pardubice (Štefánikova, Dukla), z jejichž dat vyplývá, že hlavním cílem města je dále snižovat počet dní s překročením imisních limitů, zejména u suspendovaných částic a benzo(a)pyrenu. Toho se město snaží dosáhnout v koordinaci s hlavními znečišťovateli, rozvojem udržitelné dopravy, výměnou kotlů v domácnostech a podporou zelené infrastruktury.

V roce 2022 bylo na území Pardubického kraje dle CENIA vykázáno překročení alespoň jednoho imisního limitu (bez zahrnutí přízemního ozonu) na cca 0,2% plochy území, zejména právě v aglomeraci Pardubice.

Obrázek 2 Oblasti Pardubického kraje a města Pardubice s překročenými imisními limity pro ochranu lidského zdraví, 2019 (CENIA, 2023)



Zdroj: Cenia, 2023 (na základě dat ČHMÚ)

C.3.5 VODA

Městem Pardubice protékají dva významné vodní toky – řeka Labe a Chrudimka. Přímo pod pardubickým zámekem se do Labe vlévá z levé strany Chrudimka, čímž vzniká významný soutok. Již před vstupem do města se v blízkosti Pardubic do Labe vlévá také řeka Loučná. Pardubice tak protínají tři významné vodní toky a celý systém patří do povodí Labe, spadající do úmoří Severního moře.

Mezi další vodní toky na území města patří například menší potoky, jako je Jesenčanský potok, dále Pakračský potok a několik dalších menších vodotečí. K významným povrchovým vodním plochám slouží i pískník Oplatil – zatopený štěrkopískový lom, využívaný jako důležitý zdroj surové vody pro vodárenské účely.

Významná vodní díla

Na území Pardubic a v jejich bezprostředním okolí se nacházejí významná vodní díla, zejména Zdymadlo Pardubice, které bylo vybudováno v letech 1964–1972 za účelem regulace Labe, zlepšení podmínek pro plavbu a ochrany před povodněmi. Součástí je jez, plavební komora a malá vodní elektrárna. Jez zajišťuje stálou hladinu vody, která odpovídá potřebám pro plavební účely; při povodních však vyšší hladiny mohou způsobovat vybřežení řeky podobně jako v jiných městech na Labi.

Mezi další drobná vodní díla patří různé přehrážky či zdrže na menších přítocích a vodní kanály, například Počápeľský vodní kanál, který propojuje Loučnou a Chrudimku a zajišťuje stabilizaci průtoků v městské části

Jakost povrchových vod

Hlavní tok – řeka Labe – prochází městem Pardubice jako kanalizovaný tok pro zajištění plavby i díky Zdymadlu Pardubice. Kvalita vody v Labi se v posledních dekádách dlouhodobě zlepšuje, přesto bývá

ve městě sledována jako zvýšeně kontaminovaná, zejména výskytem biologického a chemického znečištění (organické látky; AOX; nutrienty) z komunálních odpadních vod. Nejproblematictějšími ukazateli znečištění jsou mikrobiologické ukazatele (saprobní index, chlorofyl), které se pohybují převážně ve III. třídě kvality. Ve výjimečných případech byly sledovány ukazatele spadající až do IV. třídy (silně znečištěná voda).

Chrudimka je znečišťována především v dolním toku, kde vstupuje do města. Zdrojem jsou zejména odpadní vody z okolních aglomerací. I zde bylo díky modernizaci čistíren odpadních vod dosaženo zlepšení jakosti vody. Menší toky, jako je Jesenčanský potok, jsou výrazně ovlivněny bodovými zdroji znečištění (lokální odpadní vody, splachy z polí).

Voda z písku Opatil (který slouží pro vodárenské účely) je díky hloubkové filtraci hodnocena jako kvalitní po zdravotní a hygienické stránce a je dále upravována nejmodernější membránovou filtrací v úpravně Hrobice.

Vliv klimatických změn pravděpodobně povede v letních měsících ke snižování průtoků, zvýšení teplot a tomu odpovídajícímu zhoršování kvality povrchových a některých podzemních vod, s negativními dopady na vodní ekosystémy.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) jsou na území Pardubic vyhlášeny pouze částečně, zejména v širším okolí města, v rámci tzv. Polabí. Přímo nad územím města Pardubice CHOPAV nezasahuje.

Zranitelné a citlivé oblasti

Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují

- a) povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout,
- b) povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Zájmové území ani žádná jeho část není součástí zranitelné oblasti (ISVS – VODA, 2024).

Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod,

- a) v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- b) které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- c) u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod,

Dle Nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jsou všechny povrchové vody na území České republiky vymezeny jako citlivé oblasti.

Zásobování vodou a čištění odpadních vod

Základní zásobování města Pardubice pitnou vodou zajišťuje především úpravna vody Hrobice, která leží přibližně 7 km severovýchodně od města. Hlavním zdrojem surové vody je vodní plocha písňík Oplatil, odkud je voda čerpána a dále upravována moderními technologiemi, včetně membránové filtrace. Voda z Oplatilu je měkká, s nízkým obsahem vápníku a hořčíku.

Dodávka vody pro některé části města je doplňována podzemními zdroji (vrty) v blízkém okolí Pardubic. Tyto vody jsou naopak charakteristické vyšší tvrdostí. Výsledná směs přiváděná do městské sítě tak odpovídá požadavkům na střední tvrdost pitné vody. Celé město i naprostá většina městských částí jsou komplexně napojeny na veřejný vodovod.

Na území Pardubic se nenachází žádné přírodní léčivé vody, významné minerální prameny, ani lázeňská místa. Termální vody či geotermální zdroje vhodné pro veřejné využití zde nejsou registrovány. Pro veřejné bazény a aquacentrum jsou využívány standardní zdroje upravené pitné vody.

V posledních letech čelí Pardubická vodárenská soustava stejně jako jiná města rizikům spojeným s kolísáním srážek a nepravidelností dotace podzemních zdrojů v důsledku klimatické změny. Nižší množství sněhové pokrývky a časnější odtávání ovlivňuje dostupnost vody především v letních a podzimních obdobích. Monitoring a řízení zásob vodních zdrojů je proto dlouhodobě strategickou prioritou pro udržitelné zásobování obyvatelstva.

Povodňová ochrana

Povodně představují tradičně významnou přírodní hrozbu pro území města Pardubice. Poloha města na soutoku několika významných vodních toků – řeky Labe, Chrudimky a Loučné – znamená, že velká část jeho rozlohy náleží do záplavových území těchto řek a jejich přítoků. To klade vysoké nároky na systematické budování a udržování protipovodňových opatření na ochranu majetku města, jeho obyvatel a klíčové dopravní i technické infrastruktury.

Pardubice byly v posledních dekáдах zasaženy několika významnými povodněmi. Největší dopad měly katastrofální povodně v roce 2002, které postihly rozsáhlá území v ČR a vedly k rychlému přepracování přístupů k protipovodňové ochraně města. Další výraznější povodně postihly Pardubice např. v letech 1997, 1999 a 2013. V nejpostiženějších letech docházelo k zaplavení rozsáhlých částí níže položených čtvrtí a ohrožení několika sídelních částí, zejména v blízkosti Labe a Chrudimky.

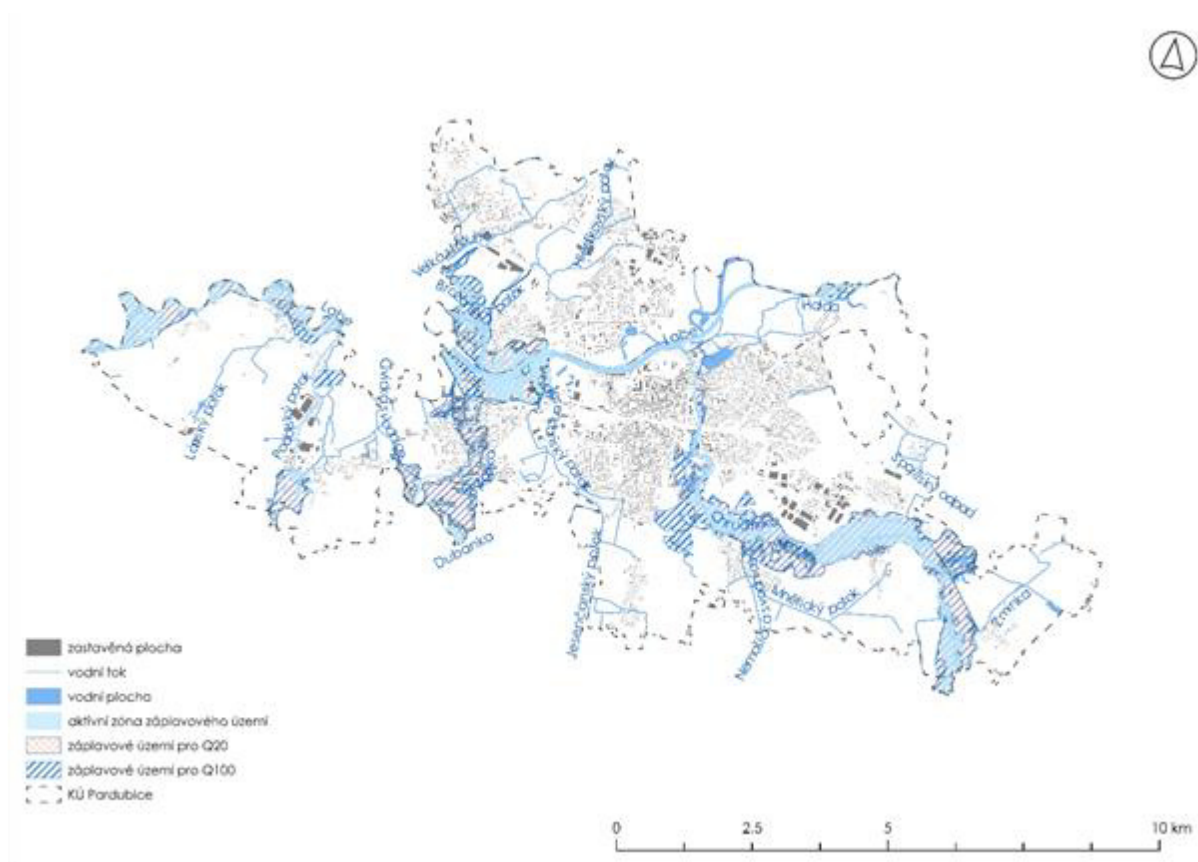
Na základě zkušeností z minulých mimořádných událostí byla v Pardubicích realizována řada investic do protipovodňové ochrany:

- Výstavba a rekonstrukce protipovodňových hrází a valů podél Labe a Chrudimky v ohrožených úsecích.
- Budování mobilních protipovodňových zábran v kritických bodech (např. u centra města, sídelní části Polabiny a Svítkov aj.).
- Modernizace systému povodňového varování a včasného hlášení systému pro obyvatele záplavových území.
- Pravidelná údržba a čištění koryt toků a monitorování jejich kapacit.
- Zpracování a pravidelná aktualizace Digitálního povodňového plánu města Pardubice, který stanovuje krizové postupy, vymezuje evakuační trasy, zásobovací body a kontakty na odpovědné instituce.
- Spolupráce města se správci vodních toků – Povodí Labe a příslušnými odbory krizového řízení Pardubického kraje.

Významným limitem při plánování rozvoje území Pardubic jsou záplavová území, která jsou stanovena podél řeky Labe, Chrudimky a Loučné včetně jejich významnějších přítoků. V těchto územích platí odpovídající regulační opatření pro novou výstavbu a provozování zařízení. Speciálně jsou definovány tzv. aktivní zóny záplavových území, kde je riziko zaplavení a průtoku vody při povodních nejvyšší. Zde není povolována nová výstavba ani změny v užívání území, které by mohly omezit průtok povodňové vlny nebo zhoršit odtokové poměry.

Ostatní menší vodní toky a jejich přítoky na území města často nemají záplavová území detailně zpracovaná, přesto však mohou být zdrojem lokálního povodňového nebezpečí zejména v případě extrémních přívalových srážek.

Obrázek 3 Záplavová území města



Zdroj dat: VÚV TGM, v.v.i, vlastní zpracování

Povodně, které se mohou vyskytnout v podmínkách města Pardubice, lze rozdělit na několik hlavních typů:

Přírozená povodeň

- Zimní a jarní povodně způsobené táním sněhové pokrývky, popř. v kombinaci s dešťovými srážkami. Tyto povodně se vyskytují nejčastěji na podhorských tocích, nabývají na intenzitě v nížinných úsecích velkých toků. V našem případě na toku řeky Labe a Bíliny.
- Letní povodně způsobené dlouhotrvajícími regionálními dešti. Vyskytují se zpravidla na všech

tocích v zasaženém území, obvykle s výraznými důsledky na středních, méně pak na velkých tocích.

- Letní povodně způsobené krátkodobými, avšak intenzivními srážkami. Zasahují relativně malá území, mohou se vyskytovat zejména na malých tocích s katastrofálními důsledky nebo v kombinaci s letní povodní způsobenou dlouhotrvajícími regionálními dešti.
- Zimní povodně způsobené ledovými jevy na malých tocích při relativně malých průtocích. Vyskytují se na úsecích toků náchylných k tvorbě ledových valů, které brání rovnoměrnému odtoku, nebo tam, kde není tekoucí voda (např. přístaviště – Krásné Březno).

Zvláštní povodeň

Povodeň způsobená zvláštními vlivy, tj. situace, jež může nastat při stavbě, nebo provozu vodních děl, která vzdouvají nebo mohou vzdouvat vodu (vodní nádrže, přehrážky na malých tocích a hráze rybníků apod.).

Povodňová problematika rovněž souvisí s problematikou změn klimatu. Do budoucna se v této souvislosti předpokládá nárůst četnosti výskytu a intenzity extrémních meteorologických jevů, mezi které patří nejen povodně, ale také delší období sucha a nárůst teploty. Problém v poslední době představují také přívalové (bleskové) povodně, kdy zejména na malých vodních tocích dochází během velmi krátké doby (desítek minut až několika hodin) k prudkému vzestupu hladiny a jejímu následnému rychlému poklesu. Nejčastější příčinou vzniku takovýchto povodní jsou intenzivní přívalové srážky spojené s výskytem silných bouřek v letním období. Přívalovým povodním často předchází plošný odtok vody po svazích. Bude tedy nutné věnovat pozornost adaptaci na změnu klimatu a z ní vyplývajících jevů, např. prostřednictvím úpravy vodního režimu v krajině, kdy je doporučováno jak zvyšování retence vody v krajině, tak umožnění rozlivu povodňových vod.

C.3.6 PŮDA A VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Na území jsou nejvíce zastoupeny nivní půdy, dále drnové půdy a rendziny ve východní části území. V jižní části nalezneme kromě již zmiňovaných i hnědozemě (viz obrázek níže). Většina území spadá do IV. třídy ochrany zemědělské půdního fondu (ZPF) dle zákona č. 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu. Jedná se o zemědělské půdy, které jsou v rámci jednotlivých klimatických regionů typické svou spíše podprůměrnou produkční schopností a mají tak omezenou ochranu. Jsou proto využitelné pro výstavbu i jiné nezemědělské účely. Půdy na území okolo řeky Labe spadají do I. třídy ochrany. Jedná se o bonitně nejceněnější půdy, které je možno odejmout ze ZPF pouze výjimečně. Lze tak učinit převážně pro záměry související s obnovou ekologické stability krajiny nebo pro liniové stavby zásadního významu.

Tabulka 6 Výměra jednotlivých druhů pozemků

CELKOVÁ PLOCHA SPRÁVNÍHO ÚZEMÍ PARDUBICE			8 266	ha
Rozdělení území dle využití	Zemědělská půda	Celkem	4 024	ha
		Orná půda	3 263	ha
		Chmelnice	-	
		Vinice	-	
		Zahrada	441	ha
		Ovocný sad	16	ha
		Trvalý travní porost	304	ha
	Nezemědělská půda	Celkem	4 242	ha
		Lesní pozemek	1 039	ha
		Vodní plocha	265	ha
		Zastavěná plocha a nádvoří	682	ha
		Ostatní plocha	2 256	ha

Zdroj: ČSÚ, 2024

Na území města Pardubice a jeho okolí převažují černozemě, hnědozemě, gleje a písčité půdy – typické pro polabskou nížinu. Významně jsou však zastoupeny také kambizemě zejména na okrajích správního území, méně již podzoly či pseudogleje vzhledem k absenci členitého reliéfu a kyselých hornin. Podél řek (Labe, Chrudimka, Loučná) se vyskytují nivní půdy (fluvizemě), které jsou úrodné, ale mohou být ohroženy periodickými záplavami a případným znečištěním.

Největší erozní ohrožení vykazují půdy v blízkosti vodních toků, zejména na březích nebo v místech bývalých meandrů, a dále na nevelkých svazích v okrajových částech správního území. Eroze je zde umocněna intenzivní zemědělskou činností a urbanizačním tlakem. Plošná vodní eroze může zhoršovat jakost povrchových vod odplavením částic a živin.

Lesní majetek ve správním obvodu ORP Pardubice tvoří spíše nesouvislé lesní pozemky, které jsou promíseny s rozsáhlými zemědělskými plochami a urbanizovaným územím. Majoritním vlastníkem lesů je stát (prostřednictvím státního podniku Lesy ČR), významný podíl drží také město Pardubice a okolní obce, zbytek připadá na soukromé vlastníky. Lesy zde vytvářejí hodnotné přírodní i rekreační zázemí, avšak jejich ekologická stabilita je do určité míry ovlivněna okolním průmyslem a fragmentací krajiny.

Lesy plní kromě hospodářské celou řadu dalších funkcí. Významná je rekreační, neboť lesy slouží celému spektru návštěvníků, od cyklistů, přes pěši nebo v zimě pro běžecké lyžování. Významná je také funkce retenční, kdy lesy jsou velkým rezervoárem vody. Potenciál je v jejím dalším zadržování pomocí tůň nebo drobných vodních ploch. Důležitým krajinným prvkem je také doprovodná zeleň podél vodotečí, místních a polních komunikací. Městská zeleň je nenahraditelnou biologickou složkou

životního prostředí pro městské obyvatele, chrání je před faktory poškozující životní prostředí - hluk, prach, zachycuje znečištění ovzduší.

Městská zeleň je klíčovou biologickou složkou životního prostředí pro obyvatele Pardubic. V celém městském intravilánu jsou rozsáhlé parky (například Tyršovy sady, Bubeníkovy sady, park Na Špicích), doprovodné stromořadí podél komunikací a vodotečí a také sídelní zeleň v obytných souborech. Zeleň chrání obyvatelstvo před nepříznivými vlivy prostředí – snižuje prašnost, zachycuje znečištění ovzduší, tlumí hluk, zlepšuje mikroklima i estetický ráz města.

C.3.7 PŘÍRODA A KRAJINA – PŘÍRODNÍ HODNOTY V ÚZEMÍ

Obecná ochrana přírody a krajiny představuje ochranu krajiny, rozmanitosti druhů, přírodních hodnot a estetických kvalit přírody, ale také ochranu a šetrné využívání přírodních zdrojů. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny rozlišuje:

- o obecnou ochranu krajiny (ÚSES, VKP, krajinný ráz, přírodní park a přechodně chráněné plochy)
- o obecnou ochranu druhů – veškeré druhy rostlin a živočichů včetně jejich stanovišť jsou chráněny před ničením, poškozováním, sběrem či odchytom. Důležitým nástrojem je ochrana volně žijících ptáků, ochrana dřevin rostoucích mimo les a péče o handicapované živočichy a úprava činnosti záchranných stanic.
- o obecná ochrana neživé části přírody a krajiny (ochrana jeskyní, přírodních jevů na povrchu, které s jeskyněmi souvisejí a paleontologických nálezů a minerálů).
- o zvláštní ochranu vybraných, vzácných nebo vědecky a kulturně významných druhů rostlin a živočichů (druhy kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené)
- o V rámci obecné ochrany přírody a krajiny je věnována pozornost také problematice nepůvodních, invazních druhů rostlin a živočichů.

Zvláště chráněná území a Natura 2000

Zvláštní územní ochrana přírody a krajiny představuje jeden z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody a krajiny. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vymezuje a zajišťuje:

- o národní parky (NP), chráněné krajinné oblasti (CHKO), národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP). Cílem ochrany bývá nejčastěji udržení nebo zlepšení dochovaného stavu území nebo ponechání území, či jeho části, samovolnému vývoji.
- o lokality soustavy Natura 2000 tvořena vyhlášenými ptačími oblastmi (PO) a evropsky významnými lokalitami (EVL).

Na území města Pardubice se nenachází žádné velkoplošné zvláště chráněné území typu chráněné krajinné oblasti (CHKO) nebo národního parku. Nejbližší CHKO Železné hory zasahuje až do širšího regionu východně a jihovýchodně od Pardubic, ale do katastru města přímo nesáhá. Vlastní území města Pardubice je však významné množstvím maloplošných zvláště chráněných území (MZCHÚ), která chrání vzácné druhy, biotopy a krajinné fenomény.

Maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ)

V Pardubicích a jejich těsném okolí najdeme řadu významných přírodních rezervací a přírodních památek. Mezi hlavní typy MZCHÚ dle zákona o ochraně přírody a krajiny patří:

- Národní přírodní rezervace (NPR)
- Přírodní rezervace (PR)
- Národní přírodní památka (NPP)
- Přírodní památka (PP)

Mezi nejvýznamnější MZCHÚ na katastru města Pardubice a v přímé blízkosti patří například:

- PR Baroch: zatopený rybník s rákosinami a jedinečnou ornitologickou lokalitou.
- NPR Bohdanečský rybník: největší chráněné mokřadní území v regionu, významné tažné i hnízdní stanoviště vodních ptáků.
- PP Kunětická hora: lesní komplex se skalními útvary, chrání vzácný saproxylický hmyz a ohrožené druhy ptáků.
- PP Nemošická stráň: paleontologické, zoologické a botanické naleziště na chráněné terase dolního toku Chrudimky.
- PP Labiště pod Opočínkem, PP Mělické labiště, PP Hrozná, PP Michnovka-Pravy a další: zaměřené zejména na ochranu mrtvých ramen Labe, mokřadů, společenstev vzácných rostlin či živočichů.

Ekosystémové a krajinné fenomény chráněné na území MZCHÚ:

- Mrtvá ramena, rákosiny, lužní lesy, písčné přesypy (např. Meandry Struhy)
- Společenstva mokřadních druhů, hnízdiště a tahové zastávky ptactva
- Staré stromy a lesní biotopy, skalní útvary
- Stanoviště zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

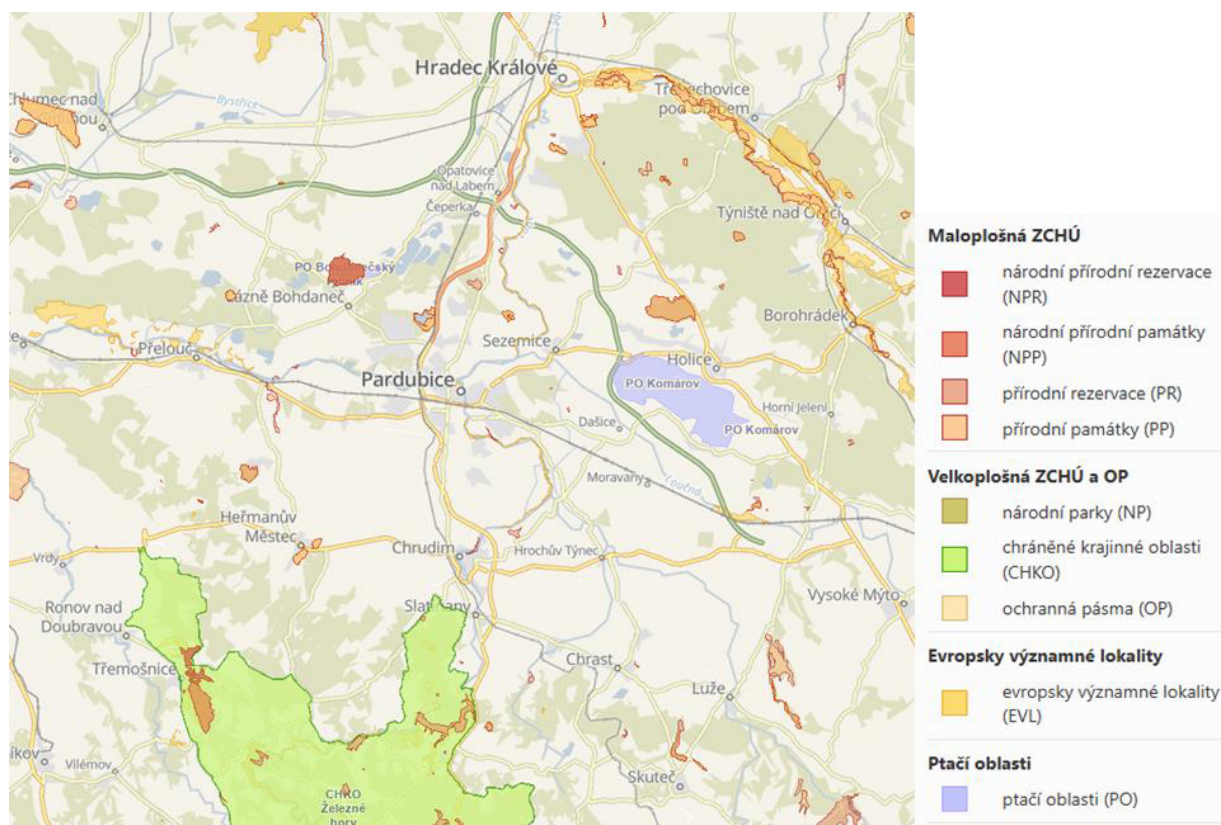
Natura 2000: Evropsky významné lokality

Na městském území Pardubic je vedena jedna evropsky významná lokalita v rámci soustavy Natura 2000:

- EVL Pardubice – zámek (kód CZ0533309, rozloha 3,7 ha). Tato lokalita se nachází přímo v centru města pod pardubickým zámekem. Je tvořena starou lipovou alejí a částí bývalého obranného valu a představuje biotop vzácných druhů hmyzu, vázaných zejména na staré doupné stromy, zejména páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*)

Vymezení ZCHÚ a EVL vůči území města je znázorněno na obrázku níže.

Obrázek 4 Zvláště chráněná území a lokality soustavy NATURA 2000



Zdroj: AOKP ČR, 2024

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb. Na území města je územní systém ekologické stability zapracován v platném územním plánu. Prvky ÚSES z velké části procházejí lesními porosty a podél vodních toků. Síť ÚSES je na některých místech nefunkční, jelikož některé skladebné prvky neexistují.

Na území města Pardubice je ÚSES detailně zapracován v platném územním plánu a je tvořen sítí skladebných prvků lokálního, regionálního i nadregionálního významu. Prvky ÚSES vedou zejména podél hlavních vodních toků (řeky Labe, Chrudimka a jejich mrtvá ramena), v okolí zachovalých lužních a listnatých lesů a v příměstské krajině na okrajích města, kde navazují na zemědělskou krajinu i městskou zeleň.

Významné krajinné prvky (VKP)

Významný krajinný prvek je dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění definován jako ekologicky a geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability.

Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona č. 114/1992 Sb. orgán ochrany přírody jako

významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy.

Na území Pardubic mezi významné krajinné prvky ze zákona patří především:

- Lesní porosty, zejména v okolí Kunětické hory, Nemošic a lesoparčíku Studánka,
- Řeka Labe, Chrudimka, Loučná včetně jejich údolních niv, slepých ramen a přilehlých mokřadů (např. Labiště pod Opočínkem, Mělické labiště),
- Rybníky a mrtvá ramena (např. rybník Baroch, Bohdanečský rybník v širším okolí, rybníky u Srchu a Spočil),
- Písníky a jezírka vzniklé těžbou štěrkopísku (například písník Oplatil),
- Historické parky a zahrady – park Na Špici, Tyršovy sady, zámecký park s hodnotnými stromořadími.

Dále byly v katastru města a okolí vyhlášeny i registrované VKP – například remízky, luční enklávy, mokřady, biotopy u meandrů a staré stromy s ekologickou a estetickou hodnotou (například památné stromy v Tyršových sadech).

VKP mají důležité funkce pro ekologickou stabilitu, zajišťují biodiverzitu a slouží i k rekreaci obyvatelstva.

Přírodní parky

Institut přírodního parku je využíván pro ochranu krajinného rázu v územích se zvláštními estetickými a přírodními hodnotami. Na území města Pardubice není zřízen žádný přírodní park. Nejbližší přírodní parky jsou vyhlášeny v okolí – např. Přírodní park Kunětická hora (v sousedství severních hranic správního území města) a přírodní park Meandry Struhy v rámci krajského územního plánu.

Tyto plochy představují hodnotné krajinné celky, které chrání mozaiku lesů, sadů, luk a mokřadů, významných nejen přírodovědně, ale i krajinářsky a rekreačně. Vlastní území města Pardubice však žádný přírodní park nezahrnuje.

Péče o živočichy

V Pardubickém kraji v rámci Národní sítě záchranných stanic pro handicapované živočichy záchranná Stanice pro zraněné živočichy Pasíčka (ČSOP) nedaleko Chrudimi, která přijímá ohrožené a zraněné volně žijící živočichy z celého Pardubického kraje a zajišťuje jejich rehabilitaci, léčení a, pokud je to možné, i návrat do přírody. Pro případy nalezení poraněných živočichů má město v provozu hlášení na městském úřadě a koordinaci s touto záchrannou stanicí.

Trvalou součástí péče je i osvěta veřejnosti, monitoring populací a výsadba/podpora biotopů pro ohrožené druhy (například hnízdní budky pro ptáky, úly/úkryty pro netopýry v městských parcích apod.).

Invazní druhy

Podobně jako v jiných městech ČR, také území Pardubic je ohrožováno šířením nepůvodních invazních druhů rostlin a živočichů, které narušují původní společenstva a snižují biologickou rozmanitost. Negativní dopady představuje zejména nekontrolované rozšiřování rostlin vytlačujících původní flóru a různé zdravotní/ekonomické komplikace.

Mezi nejvýznamnější invazní druhy na území města Pardubice patří zejména:

- Bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*) – vyskytuje se především v okolí vodotečí,
- Křídlatka (*Reynoutria* sp., syn. *Fallopia*) – častý podél řek, železničních náspů, v okrajích města,
- Netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*) – v mokřadních lemech řek a potoků,
- Trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*) – v zanedbaných či rozvolněných plochách, hlavně na písčitých půdách.

Invazní živočichové:

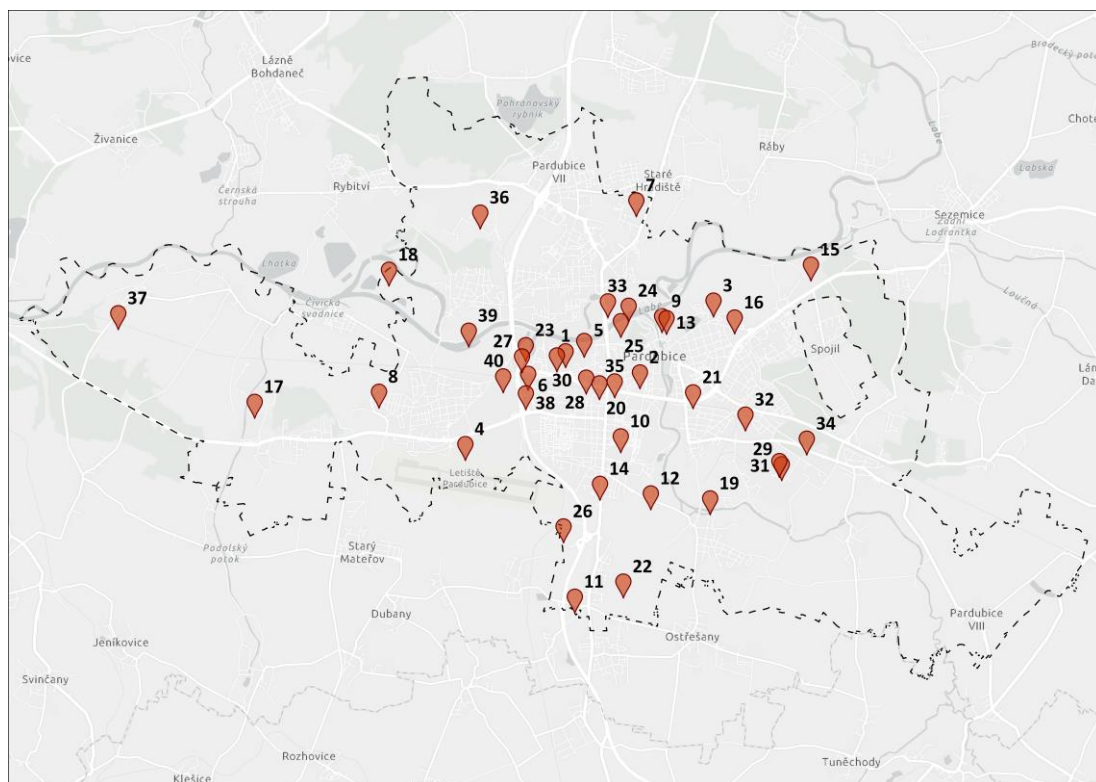
- Rak pruhovaný (*Orconectes limosus*) – v některých vodních tocích a ramenech Labe,
- Mýval severní (*Procyon lotor*) – rozšiřuje se v širším okolí v souvislosti se změnami v krajině,
- Želva nádherná (*Trachemys scripta elegans*) – v parcích a rybnících (nalezen v několika případech).

C.3.8 STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE A BROWNFIELDS

Za starou ekologickou zátěž (SEZ) se považuje závažná kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (zejména se jedná např. o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod.). Tento závažný stav byl způsobem používáním k životnímu prostředí nešetrných, ale ve většině případů povolených technologií a chemických látek. Nejedná se o produkt současných činností ani současných havarijních stavů. SEZ ohrožuje zdraví člověka nebo složky životního prostředí a její původce již neexistuje nebo není znám.

V Pardubicích úzce souvisí existence SEZ a brownfields s průmyslovou tradicí města – především v sektoru chemického, strojírenského a potravinářského průmyslu, ale také s bývalými vojenskými areály a infrastrukturními areály (železnice, vlečky, sklady apod.).

Obrázek 5 Staré ekologické zátěže (SEZ) na území města



Zdroj: sekm.cz, vlastní zpracování

Tabulka 7 Seznam starých ekologických zátěží na území města

1	ČSAD Pardubice	15	Kasárna Hůrka	29	Areál bývalé kotelny Foxconnu Pardubice
2	Provozovna ČEZ Pardubice	16	Věžnice Pardubice	30	Lihovar
3	Bývalé učiliště Tesly	17	Panasonic Automotive Systems Czech, s.r.o.	31	Mazutové hospodářství Černá za Bory
4	Areál vojenského letiště Pardubice	18	Popílkoviště a odkaliště Synthesia a.s. Pardubice	32	Tesla Zámeček
5	Areál Prokop	19	Havárie stožárového transformátoru Nemošice	33	Skládka Pardubice - Polabiny
6	Areál bývalých dílen pro opravy mechanismů Pardubice	20	Stavební podnik ul. Jana Palacha	34	Sběrné suroviny Pardubice
7	Galvanovna Staré Hradiště	21	Tesla Kyjevská	35	Kávoviny Pardubice
8	Firemní areál Svítkov	22	Skládka TKO Dražkovice	36	Cihelna
9	Automatické mlýny	23	ČEZ Distribuce, a.s. Pardubice	37	ČEZ Distribuce, a.s. Opočíněk
10	Mysarykova kasárna	24	ČS PHM U Stadionu	38	Lokalita I/37 Pardubice - Trojice
11	Průmyslový areál u obce Dražkovice	25	Bývalá ČS PHM u zimního stadionu Pardubice	39	Paramo - zimní přístav
12	Písník	26	Skládka Dražkovice I.	40	PARAMO, a.s. (areál, Sv. Trojice, Vlečka)
13	Vrtálna areál prádelny a	27	PARAMO skládka kys.	41	Mazutové hospodářství Černá za

	čistírny		pryskyřic		Bory
14	Benzina s.r.o. ČSPHM Pardubice - Chrudimská	28	Železniční stanice - DEPO Pardubice	42	Tesla Zámeček

C.3.9 ODPADY

Pro účely koncepce nakládání s odpady má město Pardubice zpracován Plán odpadového hospodářství. Ten je zásadním strategickým dokumentem v oblasti odpadového hospodářství města na období 2017–2026, vychází z Plánu odpadového hospodářství Pardubického kraje a plně respektuje stanovené cíle a opatření tohoto regionálního dokumentu a přispívá k celkovému naplnění stanovených cílů v odpadovém hospodářství jak na úrovni kraje, tak na úrovni města.

Největší část z produkovaného množství komunálního odpadu tvořil směsný komunální odpad, tj. cca polovinu množství.

V Pardubicích je v současné době 48 stacionárních zařízení pro nakládání s odpady, jejichž kompletní seznam je k dispozici v POH Pardubice.

Textil – Bílé kontejnery slouží ke sběru použitého textilu, obuvi a doplňků. Ve městě je rozmístěno 41 sběrných míst ve spolupráci s firmou TextilEco a.s., Charitou Pardubice a Diakonií Broumov. Odevzdané oblečení musí být čisté a slouží k dalšímu využití.

Elektroodpad – Drobná elektrozařízení (např. fény, tiskárny, počítače, rádia, kalkulačky, mixéry apod.) lze odevzdávat do červených kontejnerů nebo ve sběrných dvorech. Město spolupracuje s kolektivními systémy jako Asekol, Elektrowin, Ekolamp a Ecobat.

Objemný odpad – Patří sem nábytek, koberce, matrace apod., které se nevejdou do běžných nádob na směsný odpad. Občané mohou odpad odkládat na 52 sběrných stanovištích v průběhu roku nebo využít 8 sběrných dvorů.

Nebezpečný odpad – Jedná se o baterie, oleje, chemikálie, barvy a další nebezpečné látky. Lze je zdarma odevzdávat ve sběrných dvorech dle provozního řádu.

Bioodpad – V Pardubicích je realizován oddělený sběr bioodpadu ze zahrad. Občané z vybraných městských částí si mohou zapůjčit nádobu (compostainer) o objemu 140 l. Svoz probíhá podle sezóny – od dubna do listopadu každý pátek, v zimním období s nižší frekvencí. Bioodpad je odvážen ke zpracování do kompostárny v Dražkovicích. Služba je zpoplatněna částkou 300 Kč/rok.

Směsný komunální odpad (SKO) – Svoz probíhá 1–2× týdně dle typu zástavby. K dispozici je přes 11 000 nádob. Sběr SKO je oddělen od separovaných složek.

Tříděný odpad – Na území města je rozmístěno přes 1 300 nádob na třídění papíru, plastu a skla na více než 400 stanovištích. Svoz papíru a plastů se provádí 2× týdně, barevné sklo a bílé sklo v delších intervalech.

Sběrné dvory – Ve městě funguje 8 sběrných dvorů, kde lze zdarma odložit nebezpečný, objemný,

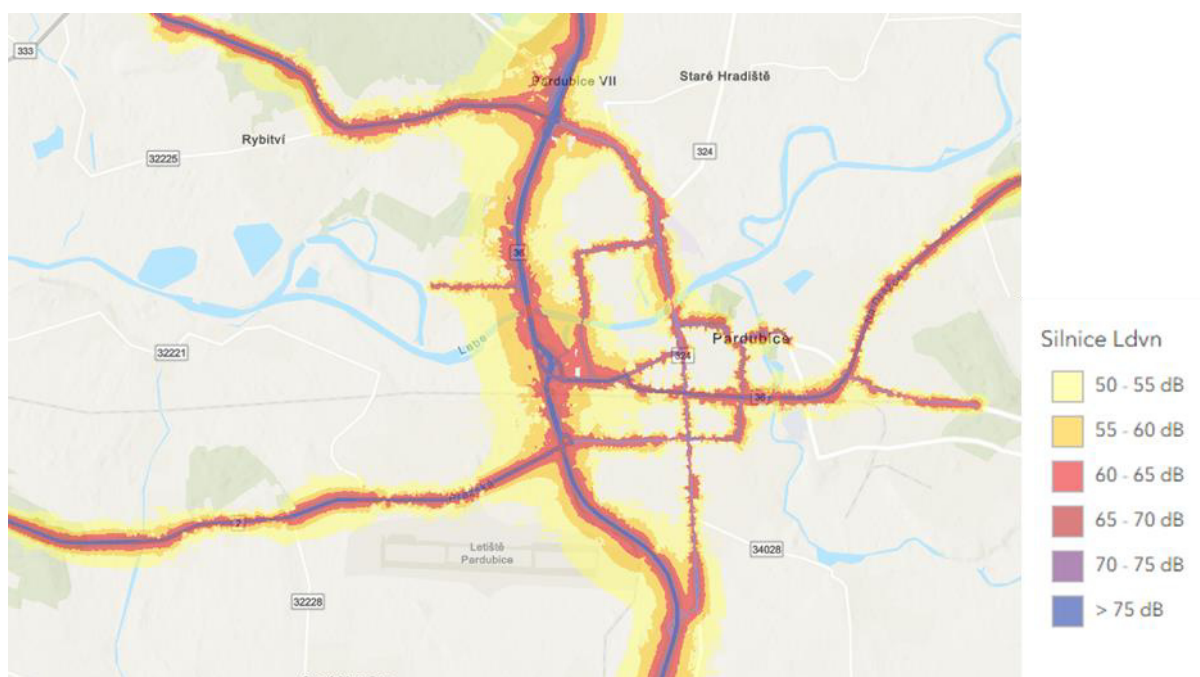
stavební i biologický odpad. Přijímány jsou také elektrospotřebiče a separovaný odpad.

C.3.10 HLUK

Obecně má hluk významný negativní vliv na zdraví obyvatel, kdy buď přímo působí na sluch obyvatel (spíše v případě krátkodobého, ale intenzivního zdroje hluku) nebo, v případě dlouhodobého vystavení se hluku, vyvolává u obyvatel odvozené poruchy (vysoký krevní tlak, snížení imunity, chronická únava, snížení kvality spánku, deprese, zhoršení paměti, ztráta pozornosti a jiné).

Hlavním zdrojem hluku na území Pardubic je silniční doprava na hlavních průtazích města (zejména silnice I/37, I/36 a hlavní městské třídy – Palackého, Hradecká, Teplého, dočasně i objízdné trasy) a výrazně také železniční doprava na hlavním koridoru Praha–Pardubice–Olomouc. Ve východní části města může k hlukové zátěži přispívat také provoz letiště (letiště Pardubice, vojenský i civilní provoz) a vybraných průmyslových provozů.

Obrázek 6 Hluková mapa aglomerace Pardubice, silniční doprava, indikátor L_{dn}, 2022



Zdroj dat: 4. Kolo Strategického hlukového mapování z roku 2022, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Odbor ochrany veřejného zdraví, Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

C.3.11 KULTURNÍ A HISTORICKÉ HODNOTY

Kulturní a historické hodnoty představují movité i nemovité památky a artefakty, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního stylu a prostředí společnosti od nejstarších časů po současnost. Jsou výrazem tvůrčích schopností, řemeslné a architektonické práce člověka, a to pro jejich hodnotu historickou, uměleckou, vědeckou, technickou a často také protože mají přímou souvislost s významnými osobnostmi a událostmi.

Kulturní památky jsou v Pardubicích chráněny zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Kulturní památky v Pardubicích

Na území města Pardubice se nachází řada významných nemovitých kulturních památek (zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR). Mezi nejvýznamnější patří:

- Zámek Pardubice – renesanční pevnost, dominanta města a středisko Východočeského muzea.
- Historické jádro města – soubor domů na Pernštýnském náměstí, měšťanské domy, renesanční i novorenesanční objekty.
- Zelená brána – symbol města, goticko-renesanční brána s vyhlídkovou věží.
- Kostel sv. Bartoloměje a další sakrální stavby (chrám Zvěstování Panny Marie, kostel sv. Jana Křtitele, kostel sv. Jiljí v Pardubičkách).
- Winternitzovy automatické mlýny – významný industriální objekt od Josefa Gočára, národní kulturní památka.
- Východočeské divadlo, divadlo Karla Pippicha a další hodnotné budovy moderní i historické architektury.
- Památné parky a zahrady – Tyršovy sady, Zámecký park.

Ke dni zpracování je v Pardubicích registrováno cca 50 kulturních památek. Ochrana je především bodová – neexistuje zde městská památková rezervace, ale části historického centra a jeho okolí tvoří městskou památkovou zónu, která zahrnuje zejména prostor kolem Pernštýnského náměstí, Zámku a přilehlých ulic.

Archeologická naleziště

Na území města Pardubice se nachází řada archeologických nalezišť evidovaných dle zákona č. 20/1987 Sb. Jde zejména o:

- oblast historického jádra města,
- okolí zámku a předměstí,
- některé polohy podél řek, kde byly nalezeny stopy osídlení od pravěku po středověk.

Veškeré výkopové práce a stavební zásahy v těchto územích podléhají konzultacím s archeology a ochranným opatřením.

C.4 STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Stav životního prostředí včetně současných problémů je popsán podrobně v předcházejících kapitolách. Níže je uveden hlavní souhrn nejvýznamnějších problémů:

KLIMA A ZMĚNA KLIMATU

- ▶ Vzrůstající četnost extrémních meteorologických jevů (sucho, přívalové srážky a povodně, kolísání zásob vody v půdě, pokles hladin podzemních i povrchových vod)
- ▶ Narůstající počet horkých dnů a vln veder s negativním dopadem na zdraví zranitelných skupin (senioři, děti, chronicky nemocní)
- ▶ Riziko zhoršených podmínek pro zeleň a vodní ekosystémy

OVZDUŠÍ

- ▶ Kvalita ovzduší ovlivněná hlavně průmyslovými (stacionárními) zdroji, intenzivní dopravou a lokálními zdroji z domácností (vytápění)
- ▶ Překračování imisních limitů benzo(a)pyrenu, zejména v topné sezóně v okrajových částech města
- ▶ Významný podíl suspendovaných částic PM10 a PM2,5, NO₂ a zvýšené koncentrace v blízkosti hlavních ulic a křižovatek

HLUK

- ▶ Zátěž obyvatel hlukem z provozu silniční dopravy na hlavních městských komunikacích a železničním koridoru Praha–Olomouc
- ▶ Riziko zvýšené hlukové expozice v obytné zástavbě podél hlavních dopravních tras

ZDRAVÍ OBYVATEL

- ▶ Stárnutí populace, rostoucí nároky na sociální a zdravotní služby pro seniory
- ▶ Lokální koncentrace environmentálních zátěží (ovzduší, hluk), které mohou mít dlouhodobý dopad na zdravotní stav obyvatel

PŘÍRODA A KRAJINA, ZELEŇ

- ▶ Potenciální střet mezi rozvojovými aktivitami a ochranou cenných biotopů (výstavba, silniční a železniční infrastruktura)
- ▶ Fragmentace zeleně a částečně nefunkční prvky ÚSES, především v centrální a průmyslové části města
- ▶ Šíření invazních druhů rostlin i živočichů a s tím spojené ohrožení místní biodiverzity
- ▶ Část veřejné zeleně a stromořadí je v zanedbaném stavu, některé lokality vyžadují obnovu nebo zlepšení péče

VODA

- ▶ Lokální znečištění vodních toků zejména komunálními a průmyslovými zdroji
- ▶ Povodňové riziko a nutnost respektování záplavových území při dalším rozvoji
- ▶ Dopady klimatické změny: kolísání průtoků, období sucha a riziko bleskových povodní, tlak na vodárenské zdroje a kvalitu vody

PŮDA, LESY A VYUŽITÍ ÚZEMÍ

- ▶ Vodní eroze půdy, zejména v blízkosti vodotečí a v okolí urbanizovaných částí
- ▶ Trvalé zábery zemědělského půdního fondu v důsledku výstavby a rozšiřování průmyslových areálů či infrastruktury
- ▶ Zhoršený stav a fragmentace lesních porostů, v některých případech zanedbanost či snížená biodiverzita

HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ, STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE, BROWNFIELDS

- ▶ Přetrvávající staré ekologické zátěže (především kolem areálů Paramo, Synthesia aj.) a omezený postup jejich sanace
- ▶ Významný podíl nevyužívaných brownfields, jejichž regenerace je ztížena majetkovými a ekologickými problémy

KULTURNÍ A HISTORICKÉ HODNOTY

- ▶ Ohrožení autenticity a hodnoty kulturních památek nekonceptními modernizacemi či nevhodnou výstavbou
- ▶ Přítomnost nevhodné architektury z druhé poloviny 20. století, nedostatečná regulace venkovní reklamy (vizuální smog), nejednotný mobiliář ve veřejném prostoru

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- ▶ Rostoucí produkce komunálního odpadu, stále výrazný podíl skládkování
- ▶ Zvyšující se finanční náročnost a tlak na zvyšování míry třídění a recyklace

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

Níže jsou uvedeny obecné předpoklady vlivu na životní prostředí dle charakteru koncepce Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice a specifika řešeného území vzhledem k aktuální verzi návrhové části koncepce.

Při zohlednění stávajících problémů životního prostředí uvedených v kapitole C.4 byly identifikovány potenciální vlivy SECAP Pardubice na základě posouzení aktuálního znění její návrhové části vůči jednotlivým sledovaným složkám a problémovým okruhům životního prostředí relevantním k zaměření posuzovaného dokumentu a analýze životního prostředí a stávajících problémů životního prostředí v předchozí kapitole.

Potenciální vlivy SECAP na jednotlivé složky životního prostředí jsou uvedeny v tabulce.

Tabulka 7 Potenciální odhadované vlivy SECAP Pardubice na složky životního prostředí

Problémový okruh životního prostředí relevantní vzhledem k SECAP	Specifické problémy ŽP relevantní vzhledem SECAP	Předběžná identifikace vlivů na ŽP v důsledku uplatňování navržených opatření
Adaptace na dopady klimatické změny	Růst extrémních jevů (sucho, povodně), vyšší teploty, tepelný ostrov	Podpora adaptace města na změny klimatu, snížení dopadů povodní a sucha díky zeleným opatřením a obnově modrozelené infrastruktury. Pozitivní vlivy se očekávají ve formě snížení klimatických rizik, zlepšení kvality veřejného prostoru a zdraví obyvatel, zvýšení odolnosti infrastruktury.
Ochrana ovzduší	Vliv místních topenišť, dopravy, průmyslu (NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5} , B(a)P), překračování imisních limitů	Implementace opatření na snižování emisí CO ₂ a znečišťujících látek: podpora udržitelné mobility, obměna MHD, výměna kotlů, dekarbonizace energetiky. Lze očekávat snížení imisní zátěže a pozitivní dopad na zdraví obyvatel, zejména v hustě osídlených lokalitách.
Zdraví obyvatel, hluk	Prach, znečištění z dopravy, topenišť, hluková zátěž, zdravotní rizika z klimatu	Snížení hluku díky ekologičtějším druhům dopravy a modernizaci vozového parku, zvýšení ochrany obyvatel před negativními vlivy klimatických extrémů. Opatření povedou ke zlepšení kvality ovzduší, snížení stresu a chronických zdravotních obtíží. Pozitivní vliv na nejohroženější skupiny populace (senioři, děti).

Problémový okruh životního prostředí relevantní vzhledem k SECAP	Specifické problémy ŽP relevantní vzhledem SECAP	Předběžná identifikace vlivů na ŽP v důsledku uplatňování navržených opatření
Ochrana přírody a krajiny, zeleň, půda a lesy	Fragmentace zeleně, střet ÚSES s rozvojem, invazní druhy, eroze	Podpora biodiverzity, obnovy a propojení městské a příměstské zeleně v rámci ÚSES, revitalizace ploch pro zvýšení retenční schopnosti a stabilizace krajiny. Očekávají se pozitivní vlivy na biologickou rozmanitost, rekreační funkce i mikroklima.
Voda	Povodňové riziko, zhoršená kvalita povrchových vod, záplavová území	Opatření pro hospodaření s vodou, zadržování dešťové vody, zlepšení retenčních schopností krajiny – povede ke snížení rizika povodní, zvýšení odolnosti města vůči suchu, ochraně kvality vodních zdrojů a vodních ekosystémů, což má příznivý vliv na veřejné zdraví.
Horninové prostředí a zátěže	Staré ekologické zátěže, brownfields	Úspory energií, snižování zátěže z provozu starých průmyslových areálů, podpora regenerace brownfields a jejich nové využití významně přispěje k obnově území snižováním environmentálních i zdravotních rizik.
Kulturní a historické hodnoty	Rizika nevhodných úprav památek, památkových objektů a prostředí	Opatření SECAP bez přímého ohrožení kulturních hodnot – možná rizika lze minimalizovat šetrným navrhováním opatření. Revitalizace veřejných prostor zvýší atraktivitu města bez negativního dopadu na památky při dodržení odborného postupu.
Půda, zemědělství, lesy	Eroze, zábory ZPF, fragmentace, lesní hospodaření	Nepředpokládá se zvýšení ohrožení půd a ZPF, některá opatření (zelené střechy, výsadba) napomohou stabilizaci půd a zlepšení kvality krajiny.
Odpadové hospodářství	Nárůst komunálního odpadu, skládkování	Opatření SECAP nepřímo přispějí k omezení množství odpadu (např. energetické úspory, podpora recyklace), budou podporovány principy cirkulární ekonomiky a snižování produkce odpadu.

Z výše uvedeného vyplývá, že nejsou předpokládány negativní vlivy na jednotlivé složky životního prostředí. Negativní vlivy by byly potenciálně možné pouze v případě nevhodné nebo neodborné realizaci projektů. V rámci Implementační části je zpracována *Prevence negativních dopadů na životní prostředí*, v následujícím znění:

Prevence negativních dopadů na životní prostředí

Akční plán pro udržitelnou energii a klima města si klade za cíl systematické snižování emisí skleníkových plynů a posílení schopnosti města a jeho obyvatel přizpůsobit je probíhajícím klimatickým změnám. Obě tyto oblasti přinášejí zpravidla pozitivní přínosy z hlediska ochrany životního prostředí. Při přípravě a realizaci jednotlivých projektů, které budou z tohoto plánu vycházet, bude důsledně zajištěna součinnost s příslušnými orgány veřejné správy. Cílem tohoto postup je eliminovat možné

negativní vlivy na životní prostředí již v počáteční fázi plánování.

Zvláštní důraz bude kladen zejména na následující oblasti:

- **Ochrana přírodě cenných lokalit** – v případech, kdy plánovaná opatření mohou zasahovat do území s přírodní ochranou (např. zvláště chráněná území, evropsky významné lokality soustavy Natura 2000, územní systémy ekologické stability nebo významné krajinné prvky), bude projekt projednán s příslušným orgánem ochrany přírody, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, případně dalšími dotčenými institucemi. Cílem těchto jednání je předcházet ekologickým rizikům a zajistit, aby zásahy do přírodního prostředí byly pokud možno minimalizovány nebo zcela vyloučeny.
- **Zachování kulturních a historických hodnot** – pokud dojde k navrhování opatření, která se budou týkat budov nebo území chráněných podle zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, bude součástí přípravy projektu konzultace se zástupci odborných institucí státní památkové péče. Tento krok je nezbytný k tomu, aby byla zajištěna ochrana kulturního dědictví a zabráněno případným zásahům, které by mohly poškodit hodnoty chráněných nemovitostí nebo lokalit.

Záměry obsažené v SECAP Pardubice a jejich realizace jsou jednoznačně pozitivní k ochraně životního prostředí a zároveň podporují udržitelný rozvoj města ve všech jeho sociálních, hospodářských i kulturních aspektech.

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

E.1 VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍCH HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY

Zaměření a rozsah koncepce Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice a její působnost pro území statutárního města nepředpokládá žádné negativní vlivy, které by přesahovaly hranice České republiky. Pokud by takové vlivy byly zjištěny v průběhu posuzování, bude na tuto skutečnost neprodleně upozorněn příslušný úřad.

E.2 MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE

Mapová dokumentace, týkající se dotčeného území, je vesměs uvedena v textu Oznámení. Seznam hlavních podkladových materiálů, které byly použity pro zpracování tohoto Oznámení, je uveden v kapitole "Seznam použitých podkladů".

E.3 DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Základní informace o potenciálních vlivech koncepce na životní prostředí, které byly známy v době zpracování oznámení, jsou uvedeny v předcházejících kapitolách.

E.4 STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE § 45i ODS. 1 ZÁKONA Č. 114/1992 SB., VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ.

Informace o zpracování koncepce Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice s jeho charakteristikou byla zaslána dotčeným orgánům ochrany přírody s žádostí o stanovisko k potenciálním vlivům Koncepce na území soustavy NATURA 2000 (stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Na základě dále uvedených vyjádření od AOPK a odboru životního prostředí a zemědělství, oddělení integrované prevence krajského úřadu Pardubického kraje lze konstatovat, že SECAP je koncepcí, která nenaplnuje dikci ustanovení § 10a zákona, a proto nepodléhá posuzování z hlediska jejích vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Kopie stanovisek jsou uvedeny níže:

Šebestyánová Kamila

Od: Tereza Stefanova <tereza.stefanova@aopk.gov.cz>
Odesláno: úterý 2. září 2025 11:43
Komu: Šebestyánová Kamila
Kopie: Jaromír Kosejk; Pavlína Truhlarska
Předmět: Odpověď: Oznámení koncepce vlivů na životní prostředí - SECAP Pardubice

Vážená paní Šebestyánová,

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR je jakožto orgán ochrany přírody kompetentní k vyjadřování pouze v případě předpokládaného zásahu do chráněných krajinných oblastí či národních přírodních rezervací. Dále vydáváme stanoviska dle paragrafu 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, pokud by záměr či koncepce mohly mít vliv na území soustavy Natura 2000 v naší působnosti (a to včetně migračních koridorů a biotopů vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců). Vzhledem k tomu, že v případě koncepce "Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice" se nejedná ani o jeden z uvedených případů, nebude se Agentura k této koncepci vyjadřovat.

S pozdravem

Mgr. Tereza Štefanová
Oddělení ochrany krajiny
- hodnocení vlivů na životní prostředí (EIA/SEA), významné krajinné prvky

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
T: 951 421 233, M: 730 181 063
<https://aopk.gov.cz>



Od: "Šebestyánová Kamila" <Kamila.Sebestyanova@mmp.cz>
Komu: "jaromir.kosejk@aopk.gov.cz" <jaromir.kosejk@aopk.gov.cz>
Kopie: "Cada Miroslav" <Miroslav.Cada@mmp.cz>, "a.erber" <a.erber@centrum.cz>, "Jiří Tencar" <tencar@ecoten.cz>, "David Škorňa" <econerg@econerg.cz>, "Dominika Krausková" <krauskova@ecoten.cz>
Datum: 01.09.2025 12:59
Předmět: Oznámení koncepce vlivů na životní prostředí - SECAP Pardubice

Vážený pane řediteli,

jménem města Pardubice si Vám dovoluji zaslat žádost o vyjádření k oznámení koncepce SECAP Pardubice. Veškeré bližší informace a důvody naleznete v příložené žádosti.

Prosím o potvrzení převzetí podkladů.

V případě potřeby jsme k dispozici pro doplnění informací.

S pozdravem

Kamila Šebestýánová
koordinátor správy obchodních podílů
odbor rozvoje a strategie
Magistrát města Pardubic

telefon: 466 859 707

www.pardubice.eu

Chraneno pomocí Check Point MmP



KUPAX01EWSFC



**Krajský úřad
Pardubického kraje
odbor životního prostředí a zemědělství
oddělení integrované prevence**

Váš dopis zn.: 123486/2025
Ze dne: 08.09.2025
Číslo jednací: KUPA-16904/2025-4
Spisová značka: KUPA-16904/2025 OŽPZ OIP
Vyřizuje: Ing. Petra Pírková
Telefon: 466 026 344
E-mail: petra.pirkova@pardubickykraj.cz
Mobil:
Fax:

**Magistrát města Pardubic
Odbor rozvoje a strategie
Bc. Kamila Šebestyanová**

Datum: 22.09.2025

„Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice“

Krajský úřad Pardubického kraje, jako příslušný úřad podle ust. § 22 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon“ a „příslušný úřad“), obdržel dne 10. 9. 2025 od Magistrátu města Pardubic, odbor rozvoje a strategie doplnění podání v podobě doplněného oznámení koncepce „Akční plán pro udržitelnou energii a klima pro statutární město Pardubice“ (dále jen „SECAP“), včetně implementační části SECAP a emailového vyjádření Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Po prostudování výše uvedených dokumentů příslušný úřad zjistil opětovné nedostatky:

1. Chybí plná moc pro zastupování předkladatele koncepce
2. Stanovisko orgánu ochrany přírody dle ust. § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, tj. zda může pořizovaná koncepce samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi či záměry významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, (v tomto případě Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení ochrany přírody). Ve města Pardubice se nachází evropsky významná lokality (dále jen „EVL“) Pardubice – zámek a rovněž v jeho blízkém okolí – EVL Dolní Chrudimka; EVL Orlice a Labe, EVL Kunětická hora, EVL U Pohránovského rybníka a ptačí oblast Bohdanečský rybník.
3. Příslušný úřad ani po doplnění nebyl schopen z předložených dokumentů identifikovat, jedná-li se o materiál, který splňuje ust. § 10a odst. 2 zákona, tedy zda naplňuje rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu. Není zhodnoceno a shrnuto, v jakém rozsahu koncepce stanovuje rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 k zákonu.

Obecně se stanovení rámce chápe jako určení kritérií nebo podmínek, podle kterých schvalující orgán rozhoduje o aktivitě (nejčastěji výstavbě), která má být v dotčené oblasti povolena, přičemž se jedná o záměr vyjmenovaný v příloze č. 1 k ZPV. Jde tedy o poskytnutí takových informací,

Adresa: Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice * Ústředna: +420 466 026 111 * Fax: +420 466 026 220
Internet: www.pardubickykraj.cz * e-mail: posta@pardubickykraj.cz * IDDS: z28bwu9

podle kterých si lze učinit konkrétnější představu o budoucích záměrech a předpokladech jejich realizace, na jejichž základě bude možné vyhodnotit potenciální vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Tato kritéria mohou také např. vytyčit limity pro druh činnosti nebo rozvoje, nebo mohou obsahovat podmínky, které musí žadatel splnit, pokud mu má být uděleno povolení k danému záměru.

Ze zavedené praxe a s odkazem na předloženou koncepci SECAP příslušný úřad odvozuje, že stanovením rámce není např.:

- uvedení holého seznamu projektů k investici či realizaci, byť by se jednalo o záměry dle přílohy č. 1 k ZPV;
- kusé informace o záměrech, ze kterých není možné vyvodit bližší určení záměru či podmínky jeho schválení/realizace;
- obecné deklarace o podpoře např. výroby energie z obnovitelných zdrojů, případně i o podpoře konkrétního typu OZE bez dalšího určení;
- přidělení finančních zdrojů pro projekt/aktivitu bez podmínek jejich udělení či dalšího určení podporovaných záměrů apod.

Na základě výše uvedeného příslušný úřad dospěl k závěru, že předložená koncepce SECAP nestanovuje rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu ve smyslu ust. § 10a odst. 2 zákona, a proto nepodléhá strategickému posuzování vlivů na životní prostředí podle výše citovaného zákona.

Ing. Martin Vlasák
vedoucí odboru
v z. **Ing. Jiří Kučera**
vedoucí oddělení integrované prevence
(podepsáno elektronicky)

Adresa: Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice * Ústředna: +420 466 026 111 * Fax: +420 466 026 220
Internet: www.pardubickykraj.cz * e-mail: posta@pardubickykraj.cz * IDDS: z28bwu9

Datum zpracování oznámení koncepce:

Oznámení koncepce bylo zpracováno v červenci 2025

Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail osob, které se podílely na zpracování oznámení koncepce:

ECOTEN s.r.o.

Lublaňská 1002/9, 102 00 Praha 2

telefon: +420 736 630 021

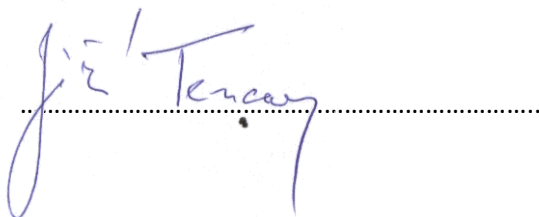
email: tencar@ecoten.cz

Ing. Jiří Tencar, Ph.D.

Ing. Dominika Krausková

Podpis oprávněného zástupce předkladatele:

Ing. Jiří Tencar, Ph.D. na základě plné moci



Seznam použitých podkladů

- CENIA (2023): Zpráva o životním prostředí v Pardubickém kraji 2019
- MPO (2023): Aktualizace Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu
- MŽP (2017): Politika ochrany klimatu ČR
- MŽP (2021): Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do roku 2050
- MŽP (2021): Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- MŽP (2021): Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Quitt (1971): Klimatické oblasti Československa
- Územní plán města Pardubice (2024)
- Územně analytické podklady ORP Pardubice (2020)
- Strategie zkvalitnění veřejných prostranství města Pardubic (2018)
- Územní studie krajiny SO ORP Pardubice (2019)
- Územní studie sídelní zeleně – Město Pardubice – návrh systému zeleně (2021)
- Plán odpadového hospodářství města Pardubice - Na období 2017 - 2026
- www.ochranaprirody.cz/
- www.czso.cz/
- www.chmi.cz
- www.brownfieldy.czechinvest.org
- mapy.geology.cz/dulni_dila_poddolovani/
- geoportal.gov.cz/web/guest/map
- geoportal.npu.cz
- www.eagri.cz
- webgis.nature.cz/mapomat/
- www.mzp.cz/
- www.nature.cz
- www.npu.cz
- www.povis.cz
- www.sekm.cz/
- geoportal.mzcr.cz/shm/
- mapy.geology.cz/suris/
- mapy.geology.cz/svahove_nestability/
- www.szu.cz
- www.uhul.cz/mapy-a-data/katalog-mapovych-informaci
- drusop.nature.cz/portal/
- isoh.mzp.cz/visoh
- mapy.vumop.cz/